

Posamezna številka 6 vinarjev.

DAN^a izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 1. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, s dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Pašič spregovoril!

Pismo iz Beograda.

Beograd, 15. (28.) maja 1913.

Iz skupštine.

Dasi je bila napovedana seja skupštine za deseto uro, vendar je že pred deveto uro kar mrgolelo občinstva pred parlamentom, ker je malo je bilo tako srečnih, da bi mogli dobiti vstop na galerijo.

Zanimanje za ekspozice ministra predsednika in ministra zunanjih zadev Nikole Pašiča je bilo vse-splošno.

Vsi vhodi so bili zastraženi in policijski uradnik je pregledoval legitimacije. Le s težavo je bilo možno dobiti vstop na galerijo.

Kmalu so začeli prihajati posamezni poslanci in tu in tam je bil med množico kak njihov znanec, proseč jih tako mlo, da bi se ga usmilil kamen, na katerem je stal, naj mu preskrbi vstopnico, a srca poslancev so bila trda kot kremen:

»Ne mogu ništa, da čim, obratite se na gospodina predsednika.«

Kdor bi hotel slediti temu nasvetu, bi moral imeti seveda vstopnico, ker drugače bi ne mogel k predsedniku v skupščino in če bi imel vstopnico, bilo bi nepotrebno, da prosí predsednika za vstop.

Ponižni prosilec se je žalostno nasmehnil, vstopil v špalir in vzdihnil:

»Kad bih mogao da vučem v skupščino ne pitao bih nikoga.«

Casnikarska loža je nudila pravo mednarodno sliko in ker je bila premajhna, so okupirali tuji dopisniki diplomatsko ložo. Bili smo stlačeni kakor sardele v škafliji.

Govorilo se je srbsko, francosko, nemško, italijansko, češko in kdo ve, kako še. Od Slovencev sem bil edini jaz.

Dasi so bila okna zbornice na eni strani odprta, je vendar vladala v loži tako neznošna vročina, da smo se le s težavo premagovali zapustiti zbornico, vsaj za par trenutkov. Kdor je imel le količjak ugodno mesto, tega ni storil ker bi drugače ne prišel v ospredje.

Galerija za občinstvo je bila istotako napolnjena, vključ omejenemu številu vstopnic.

V dvorani ob straneh poslaniških klopih je zavzela mesto beogradska elita, med katero so imele večino dame iz višjih krogov.

Končno se je oglašil električni zvonec, ki vabi poslance iz svojih klubovih sob.

Počasi in dostojanstveno so prihajali.

Pravoslavni svečenik s kmetom v narodni noši sta vstopila prva in potem drugi.

Ko je utihnil poslednji šum v klopih poslancev, vstane predsednik in otvori sejo.

Po prečitaniu in odobrenju zapisnika in naznanilih vlog in prošenj na skupščino, naznani predsednik dnevi red:

Odgovor ministerskega predsednika in ministra zunanjih zadev na interpelacijo g. narodnega poslanca Ribaraca in drugov o zunanji politiki.

»Besedo ima gospod predsednik vlade.«

Pašič: Prosim g. poslanca Ribaraca, ako ima še kaj pripomniti, predno odgovorjam na njegovo interpelacijo.

Ribarac želi samo pojasniti nekateri formalni nedostatkovi interpelacije, katere bo pa — v spopolnitev — stavil po govoru ministerskega predsednika, v obliki vprašanj na predsednika zbornice.

Pašič nato v daljšem govoru pojasnjuje stališče vlade v zunanji politiki, iz katerega posnemam le najglavnejše točke, ker bodo imeli čitatelji dovolj prilike v poznejših številkih »Dneva« dobiti točen vpogled na oficalno politiko srbske vlade v vseh najakutnejših vprašanjih na balkanskem polotoku.

Ako je bil ekspozé avstrijskega ministra predsednika suhoparen in zavil, ne moremo trditi to o Pašičevem, katerega govor je vzbujal vedno večjo in večjo pozornost v zbornici in povedal mnogo novega, o čemur javnost še ni bila poučena.

V dolgem uvodu razlaga zgodovino vojne med Turčijo in albansko zvezo, in zgodovino ustanovitve balkanske zveze. Nato razpravlja o vprašanjih, ki so se posredno tikala Srbije, kakor n. pr. ustanovitev avtonomne Albanije na Jadransko morje.

Pašič smatra za veliko napako odločitev velesil, ker so vsprejele predlog Avstro-Ogrske o Albaniji. Z vsprejemom tega predloga je prišla v nevarnost definitivna rešitev balkanskega vprašanja in to za dogledne čase, sebi pa so velesile nakopale za dolgo vrsto let mnogo nepotrebnih in neprijetnih skrbi, ki bodo ogrožale evropski mir. Avstrija je opustila najugodnejšo priliko, da si zagotovi z enim mahom simpatije balkanskih narodov in si prisvoji politično in gospodarsko prvenstvo na Balkanu.

Razdelitev ozemlja.

Nato se bavi z vprašanji o razdelitvi ozemlja in izjavi s posebnim naglasom, da ostane vse ono ozemlje, kar ga je pridobila srbska vojska — razen Albanije — državna svojina kraljevine Srbije.

Potem se bavi s posameznimi balkanskimi državami, ki pridejo v poštev glede novih meje.

Glede Črne Gore poudarja posebno zadovoljstvo, da se je končno posrečilo obema sesterskima državam dobiti skupno mejo. Vsled tega bo razdelitev med njima najlažja.

To, kar si je ena ali druga država pridobila, to ostaja njeno. Tam pa, kjer so operirale obe bratski vojski skupno, se reši to vprašanje tako, da en kraj obdrži Srbija, drugi pa Črna Gora. Toda takih krajev je malo. Največja sta Diakovica in Plevlje. Ako bi prišlo do težkoč, pa se pristopi k ljudskemu glasovanju, da prebivalstvo samo odloči, odnosno se prepusti zadevo v rešitev posebnemu razsodišču.

Nato pristopi k pojasnjevanju meje med Albanijo in Srbijo. Meja, katero so določile velesile, je etnografska, dasi bi bila mnogo bolj važne geografske meje, ki so strategične in pridobitvene vrednosti v državi, katere je preprežena z visokimi, neprehodnimi pogorji. Mali kraji tostran pogorja, ki so oddaljeni od državnega središča, so navezani na tuj trgovski in prometni center in so obsojeni težko životriti ali pa izseliti se. Kar se tiče meje Črne Gora, to se more opravičiti le z željo, da se prepreči Srbiji napraviti Jadransko železnico do morja.

Razni razlogi silijo Srbijo v to, da brezpogojno zahteva skupno mejo z Grško, ker, ako ji je zaprto Jadransko morje, ostaja ji edini izhod v Egejsko morje po grškem ozemlju. Dasi smo sedaj z Bolgarsko v dobrih medsebojnih zavezniških odnosih, vendar ne moremo vedeti, kaj nam prinese prihodnost. Ako bi ne imeli z Grško skupne meje, bi nas Avstrija in Bolgarska lahko obsodile na smrt, s tem, da nam diktirata take trgovske pogodbe, po katerih bi bil naš izvoz popolnoma uničen.

Bolgarsko-srbska pogodba.

Ta del Pašičevega govora tvori takorekč glavno vsebino celega ekspozéja.

Potem, ko je obrazložil skupščini, da je vsaka mednarodna pogodba državna tajnost, katere ne sme nikdar in v nobenem slučaju v javnost, dotaknil se je posameznih točk bolgarsko-srbske pogodbe.

Omenil je, da so v pogodbi označene razne eventualnosti za bodočnost, Istotako vojna s Turčijo.

Dogodki na bojišču pa so se razvili popolnoma samostojno in neodvisno s pogodbo, ker je bil vsem državam balkanske zveze edin smoter pred očmi ta, da premagajo nasprotnika. Ko bi se zavezniki držali pogodbe, bi ne imeli teh uspehov, kakršni so pričujoči. Umevno je, da je vsled tega postala pogodba pomankljiva in v marsikaterih točkah celo nasprotno faktičnemu stanju, kakršno so izzvali bojni dogodki.

Osnovna podlaga pogodbi se je popolnoma spremenila in vsled tega je srbska vlada zahtevala že februarja meseca revizijo pogodbe z Bolgarsko, kar je bolgarska vlada odbila. Veljavnost pogodbe je izgubila svojo praktično vrednost že tedaj, čim so postale nekatere točke — radi razvoja dogodkov — brezpomembne ali celo ničeve. Ena veljavna točka ne more vzdržati celo pogodbo v veljavi.

V srbsko-bolgarski pogodbi je, da sporna vprašanja reši razsodnik, tudi točka, ki pravi, da je vse ozemlje pridobljeno na bojišču skupna last Srbije in Bolgarske vse dotle, dokler se definitivno ne vtrdi državna meja med obema državama. A v balkanski vojni so sodelovale štiri države in Turčija je prepustila svoje ozemlje vsem štirim zaveznim državam. Ta točka je v očigled dejstvom uničena in neveljavna, ker pridobljeno ozemlje ni še last niti ene, niti druge države, najmanj pa seveda samo bolgarsko-srbska last, kakor stoji v ugovoru.

Nadalje govori Pašič o spornih teritorijih. Vsi oni severo-zapadni kraji od Sar-planine so nesporno srbski, a oni na vzhodu od Strume in Rodopa pa so nesporno bolgarski kraji. Oni kraji pa, ki so v sredini med Sar-planino in Struma-Rodop, tvorijo sporno ozemlje. Ti kraji se morejo razdeliti ali pa napraviti avtonomno pokrajino. V slučaju razdelitve je potrebna izjava Srbije, da se zadovoljuje z mejo Sar-planina.

Ako razsodi vrhovni razsodnik kako drugo mejo črta, je dolžnost Bolgarske vsprejeti brezpogojno predlagano mejo. S tako razsodbo je izjava Srbije glede meje uničena,

in dobi ono mejo, ki jo je določil razsodnik.

Spor med Bolgarsko in Srbijo je tedaj edino v tem: ali je veljavna pogodba tudi potem, ko je mnogo medsebojnih obvez ostalo neizpolnjenih, ker k razsodišču se more pristopiti le tedaj, ako so vse obveze pravilno na obeh straneh izpolnjene.

Na zahtevo Avstrije odzvele so velesile Srbiji primorje, na katero ima polno pravdo, samo zato, da dobi Bolgarska vse teritorije od Strume in Rodopa do Drinopolja.

Že to dejstvo zadostuje, da se ugodi zahtevi Srbije po reviziji pogodbe in da se ji da nagrada v Makedoniji za izgubljeno primorje.

To je ena najvažnejših sprememb pogodbe.

V nadaljnjem govoru navaja one operacijske spremembe v Trakiji in Makedoniji, dalje o spremembah, ki so jih napravile velesile, dovolivši Bolgarski mnogo več ozemlja, kakor je označeno v pogodbi in odzvevši Srbiji velik del onih teritorijev, ki so za Srbijo življenskega vprašanja. (Na ta način se je hotelo napraviti od gotove strani umetno izzvan spor med zavezniki. Op. por.)

Končno pravi Pašič:

»Vsi oni, ki sedaj govorijo, da zahtevamo mi spremembo pogodbe, katere mora biti svetinja za obe strani, niso pravilno obveščeni o stanju stvari, ker ne vedo, da je pogodba že davno vsled dogodkov izpremenjena.«

Po Pašičevem govoru.

Čim je Pašič končal svoja izvajanja, nastal je v zbornici buret aplavz, nato je predsednik prekinil sejo za četrt ure.

Po zopetni otvoritvi predlaga predsednik — radi pozne ure — konec seje, češ, naj se debata vrši v jutranji seji. Vladna večina je vsprejela predlog predsednika, a opozicija je burno protestirala. Nikdo ni vedel, kaj prav za prav hočejo opozicionalci.

V največjem hrupu je predsednik zapustil skupščino in njemu so sledili poslanci iz večine. Opozicija je pa še vedno vpila in razbijala po klopih.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881.

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

: obrestuje hranilne :

4 3/4 %

brez odbitka rentnega

: vloge po čistih :

4 4/4 %

: davka. :

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

Ko je dospela do njih, je začela Magdalena govoriti kakor sama s seboj:

»Danes je res že prepozno; prej kakor jutri pač ne morem govoriti z gospodom De Ragastanom.«

Kakor je računala, tako se je zgodilo: med možmi je nastalo gibanje; priskočili so in jo obdali.

»Ne bojte se gospod,« je rekel eden izmed njih; »a slišali smo vas izreči neko ime...«

»Vaše ime, gospod vitez De Ragastan,« je dejala Magdalena Feronova.

Zakaj mož, ki jo je nagovoril, je bil v resnici vitez De Ragastan.

Spoznal je Magdaleno Feronovo do glasu.

»To je naša dobra zaščitnica!« je vzkliknil. »Torej ste iskali mene, madam?«

»Da; imava se pogovoriti... samo da ne tu...«

»Vrnimo se v krčmo,« je velel Ragastan.

»Spet je en dan izgubljen,« je izpregovoril mlad glas in pretresel Magdaleno, ki je odgovorila:

»En dan izgubljen, ki bi ga morali porabiti za rešitev Žilete — kaj ne da, gospod? Saj ravno o njej sem hotela govoriti...«

»Pojdimo!« so vzkliknili vsi z razburjenimi glasovi.

Molče so se odpravili na pot; polnoč je bila že minula, ko so dospeli v krčmo pri Velikem cesarju Karlu.

Nekaj trenutkov nato so sedeli vsi skupaj v veliki gostilniški sobi.

Prvi pogled Magdalene Feronove je veljal Manfredu.

»Dolžna sem vam se zahvaliti za rešitev svojega življenja,« je dejala, »ob tej priliki, ko vas zopet vidim...«

»Saj ste mi vrnil, madam, ko ste rešili moje življenje,« je rekel Manfred in se naklonil, tako iz vpludnosti kakor zato da se ogne presunljivemu pogledu te ženske.

Zakaj njen pogled mu je govoril jasno:

»Ali se spominjaš tiste pijane minute, ko si mi zaklical svojo ljubezen?«

In Manfred se je je spominjal le preveč. Leto dni svojega življenja bi bil dal, da izbriše to minuto, v kateri je — četudi le z mislijo in nagljenjem — goljufal svojo ljubljeno Žileto.

Lepa Feronka je morala gotovo razumeti, kaj se godi v mladeničevem srcu, kajti obrnila je svoj pogled od njega in se ozrla po navzočih.

Okrog mize so sedeli Tribulet, Spadakapa, Lantné, Ragastan in Manfred.

»Madam,« je rekel nato Raga-

stan, »obljubili ste nam, da nam poveste nekaj o Žileti. Oprostite, da se nam tako mudi izvedeti; saj morate razumeti to našo naglico, ako vam povemo, da je tukaj navzoč gospod Flerial, Žiletin oče, in da je moj dragi sin Manfred njen zaročenec...«

Magdalena se je zdržnila:

»Pravite, da je gospod Manfred vaš sin?«

»Da, madam,« je rekel Ragastan z glasom, v katerem je zvenela radost, ponos in globoka očetovska ljubezen.

»Ah,« je dejala Magdalena,

»prav srečna sem, ko slišim to...«

Niti Ragastan, niti Manfred nista razumela tega čudnega vzklika.

Čez par trenutkov je povzela:

»In Žileta je zaročenka gospoda Manfreda?«

»Če ne ravno to, se otroka vsaj obožujeta...«

Ponovila je:

»Tudi to me osrečuje. Gospod Manfred je plemenit značaj, in gospodična Žileta je najljubeznivejša dekle, ki sem jo kdaj poznala...«

»Torej ste jo videli?« sta vzkliknila Tribulet in Manfred hkrati.

»Le malo potrpljenja,« je dejala ona in se nasmehnila. »V tem, kar je rekel pravkar gospod De Ragastan, me je presenetilo pred vsem nekaj: dejal je, da je gospod Flerial Žiletin oče...«

»To sem, madam,« je izpregovoril Tribulet z glasom, ki se je tresel od razburjenja. »To sem, kolikor le

more biti oče človeka, ki je vzel za puščenega otroka k sebi, vzgojil ga in ga obožaval ter si izbral njegovo srečo za cilj njegovega življenja...«

»Razumem,« je rekla Magdalena, majaje z glavjo. »Videla sem Žileto, gospodje... ni še dve uri, odkar sem bila pri njej.«

Nad vsemi temi možmi je zavladalo mučno molčanje.

Videlo se je, da jih davi vse od prvega do zadnjega enaka skrb in da gori na ustnicah njih vseh isto strašno vprašanje.

»Pred vsem bodite pomirjeni,« je nadaljevala Magdalena. »Dete je uteklo vsem nevarnostim, ki so mu pretile — vsem, pravim; in mislim, gospodje, da mi ni treba razlagati natančneje, kakšne so bile te nevarnosti... saj veste sami, da se nahaja Žileta v hiši kralja francoskega...«

»Oteta!« je zamrmral Tribulet, in njegove oči so se zalile s solzami, dočim je Manfred, ki ni mogel niti izpregovoriti, stiskal roko svojega očeta in Lantnéja, kakor da ju hoče zdrobiti.

»Da,« je dodala Magdalena resnobno, »oteta je, a nevarnost še ni pri kraju. In verjemite mi, rešiti jo je treba čim prej se da.«

»Rešiti jo!« je vzkliknil Tribulet obupno... »Toda kako?... Odkar smo v Fontenbloju, se nam je posrečilo deset poizkusov po vrsti. Nocoj smo bili že namenjeni skočiti v park, ubiti stražnika, ki bi nas zalotil, in vdreti v grad...«

... kjer ne bi bili našli nje, ki jo iščete... Blagoslovite slučaj, ki mi je naklonil srečanje z Žileto... Gospodje, vedite pred vsem to, da Žilete ni več v gradu, preselila se je z materjo vred v paviljon, ki se nahaja v parku.«

»Z materjo!...«

Vsem se je izvil nehoti iz vzklika.

»Nedvomno!« je rekla Magdalena. »Njena mati je Margentina.«

»Margentina!« je vzkliknil Manfred. »Ah, zdaj razumem, kaj mi je hotela povedati uboga blaznica, ko mi je stregla in mi lečila ranol!«

»Margentina!« je vzkliknil tudi Ragastan. »Nesrečnica, kateri smo iztrgali Žileto še ob pravem času!«

»Gospodje,« je rekla Magdalena, »vse to vam je seveda skrivnost, toda jaz jo hočem razjasniti s par besedami. Nesrečna Margentina mi je povedala svojo žalostno povest. Margentina, gospodje, je bila blazna; odkar pa je našla svojo hčer, se ji je vrnil razum. Kdo je Margentina?...«

Dekle iz Bloaja, ki je bila tako nesrečna, da je srečala v svojem osemnajstem letu Franca Valoaškega. Zdal, gospodje, si lahko sami predstavljate dramo, ki je pehnila to ljubeče bitje v blaznost... Izdana po njem, ki ga je ljubila, zasmehovana in zavrnjena, je izgubila naposled tudi svojo hčer; otemnel je je um in se ji razjasnil čez mnogo let le zato, da je našla svoje dete v nevarnosti pred istim lopovom, ki je pogubil njo!«

Časnikarji so se vpraševali med seboj:

»Šta su ljudi ovi ljudi?«

Na pragu iz skupštine sem slučajno slišal neko damo, ki se je pritoževala:

»Ovaj predsednik je čovek bezobrazan, kako može da zaključi sednico, kad su poslanici hteli još da govore. Čovek bezobrazan...!«

Kdo naj ugodí vsem?

Mars.

Knjižne novosti, javno mnenje in druge kaprice.

III.

Ni knjižna, pa tudi ne novost, da ne smeš klerikalca smatrati nikdar za manj podlega, nego je to sploh možno. Navadno prekosi samega sebe in je podlejši, nego je to sploh možno, ali vsaj, nego si misli, da je možno. — V času, ko nam pove razžaljena ženska take smrdljive tajnosti vladajoče klerikalne kranjske kliše, da n. pr. Slovenci nismo dobili ministra, ker je Bogomila hotela sedeti pri mizi za dva sedeža višje, si upa kranjski deželni odbor vzeti »Dramatičnemu društvu« kinematograf, s tem zadnji vir dohodkov njemu in igralcem ter jih vreči na cesto in menda onemogočiti prihodnjo sezono. Baje je kinematograf podajal nemoralne slike, dasi so bile le takšne, ki so poprej pasirale trojno cenzuro. Torej prvič je ta nedoslednost, drugič nepotrebnost podprtana ogtrost in strogost. Kje so vzroki? Najbrže intendant ni dovolil globoko potegniti klobučka pred Njeno Ekscelenco gospo deželno glavarico? Ali je kakšna obiskovalka Metropola imela lepši klobuček od Nje? Ali je kakšen »Narodov« žurnalista pohodil Boltatuga Pepeta solidarno kurje oko? Kdo ve? Božjih in kranjskih očetov sklepi so temni in čudna so pota njihove politike.

Pa sploh nemoralnost! Kaj pa je to? Politična nemoralnost je to, kar so uganjali do danes kranjski in drugi klerikalci. Pa kinematografska nemoralnost? So uganjali li kakšne pariške večere? Kaj še, kranjskemu deželnemu odboru najbrže ni bil nemoralen film v Metropoli, ampak film Kamile Theimerjeve, za katerega se je bilo treba maščevati in udariti, kjer boli. Da bo nekaj revežev zato trpelo glad (NB, revežev, ki niso v nobeni zvezi z Bogomilo), to teh nemoralnih ljudi ne boli. Sladko je maščevanje, tem slajše, ker je bila jeza velika.

V goriških kavarnah se družba klerikalnih profesorjev in žurnalistov pomenkuje o teh zadevah in v Suholazec patetično vzklizne: »Pustimo liberalcem njihov Theimerco, pustimo jim vsaj to veselje...«

Goriška tiskarna je izdala Leona Pibrovca štiri dejansko ljudsko igro »Pred vaškim znamenjem« v drobni brošuri, kateri je narisal lep naslovno stran v Biljah pri Gorici živeči znani slikar Fran Trtnik. Igra ni namenjena velikemu odru in mestnemu občinstvu. Namen je izrazito pedagoški in moralizirajoč, podčrtuje poštenost in ljubezen do bližnjega, usmiljenje in odpuščanje, nasproti krivici, sovražnosti, trdosrčnosti, skopu, Zlasti pripravna je igra za ljudske šole (po zadnjih izkušnjah ne za take, kjer so voditelji Slomškariji), t. i. da jo ob raznih šolskih slavnostih igra zrelejša šolska deca, seve pod režijo učitelstva, pred zborom starišev in občanov. V tem smislu in kot izrazito tendenčno vzgojno delo jo priporočamo šolam, ljudskim šolam na deželi, in učitelstvu. Za razvlečeno bralca delo ni namenjeno, je pa lep, dober in do neke mere značilen prispevek k slovenski vzgojni in mladinski literaturi.

Goriško občinstvo se očitno živo zanima za modo. Lepo je to, če mlad človek »drži name«. Rad vidim, če se uvrja k našim modam velikega gentlemana z žepnim robcem v vnanjem gornjem suknjem žepu. Čisto kaj družega je, če se obriše s čistim robcem, katerega po uporabi zloženega zopet vtakneš, potem ko si ga ravnatoko zloženega vzel iz žepa, odkoder je poprej poravnal kukal. Toda kakšno razočaranje! Mladi elegant nosijo oni robček le za parado, kadar ga pa rabi, privzdignejo suknjič in privlečejo iz vročega hlačenega žepa v kepo zmečkano umazano ruto, v katero trobijo albanski generalmarš. Proč je vsa iluzija o gentlemanlike made iz Guritz. Sedaj mi je jasno: Mladi elegant je bral samozavestno priporočilo neke tvrdke v reklamnem koledarju: »Moda: Robec v žepu svilen, enake barve, kakor kran-

vata«. Tako se človek vara, misli, da hoče postati naš naraščaj kulturn in goji korektnost in čistoto, pa goji le »modo«, katere — ni in ki si to je ona tvrdka le izmisli. (Robec se ne nosi barve kravate, marveč barve in materiala srajce, batist seveda, ali če nisi dovolj premožen, platno, in nosiš ga v zunanjem gornjem žepu suknje za uporabo ter vzameš seve vsak dan svežega. Kravate pa robec ne briga, tudi ne spada robec v vroči hlačni žep, najmanj pa svilen robec v svetlo ali rdečo barvo v zunanjem žepu za parado, navaden pa v hlače za uporabo. Shoking, po domače Pui Teufel! Toda v mestu, katerega slovenske tvrdke rade imenujejo v svojih izdelkih Guritz ali franc. Gorice, delajo modo dunajski commis voyageurs, in če ti ukažejo, — causa finita.

La mode est en marche. V Gorici je že tudi primarširala ona moda, da nosijo nekatere dame drobne izprehodne paličke. V Berlinu so že pred 6 leti — nehale, v Parizu je moda nositi psičke, na Dunaju še vedno vlečke, v Londonu bombe. Vsakemu svoje. Jaz bom vzel ženo, ki zna držati najprej knjigo, potem pa, ki se zna oblačiti elegantno in korektno, ne da bi se ljudje za njo smejali, in ki zna držati kuhaličnico in šivanko. Drugi imajo raje dame s paličko. De gustibus... Kako je neki v tem oziru v Ljubljani? Že pol leta nisem bil tam in bi se rad informiral, kakšna je moda v velikih mestih, ženska in možka...

Rihard Wagnerjeva stoletnica je dogodek, ki se vrši vsakih 100 let enkrat od sedaj naprej, prvič se je pa vršil še le pred dnevi. Tej redkosti je najbrže pripisovati ubornost one proslave, ki si jo je o razmeroma pičli udeležbi priročila v ljudskem vrtu mestna godba. Bilo je sicer tudi nekaj aplavza, toda kje je človek, ki ob stoletnici ne aplavdira? Trditi, da je bilo to, kar so tam igrali, Wagner, je abotno. Wagner ni komponiral svojih glasbenih pesnitev, svojih himn ljubezni in moči, za vrtno koncerte, ni jih pesnil za romanska ušesa in najbrže tudi ne za slovenska (oprostite!), najmanj pa za goriško banda civica, ki pač igra z vervo domačega skladatelja Vincija in če se »vkup vzame«, pravega umetnika Verdija je melodiozen, nikoli pa Wagnerja. Toda ut desint vires itd.

Beta.

Slovenska zemlja.

Zagorje ob Savi.

V Savo je skočil rudniški strojnik Anton Maru, rojen leta 1865. Včeraj ob 9. zjutraj se je odstranil z doma v Coloniji, češ, da gre obiskat svaka, potem pohajal okrog postaje. Klobuk in palico je pustil ob obeh straneh. Zvečer so ga potegnili na meji Stajerske na suho in prenesli v mrtvašnico v Zagorje. Zapušča vdovo in 6 mladoletnih otrok. Dne 19. marca 1912 se je v jami smrtno ponesrečil njegov starejši sin. Od tega časa je bil nekako zamišljen in pobit. Zadnji čas je bil bolan in ni opravljal službe. Bil je tudi odbornik bratovske skladnice. (Značilno je, da je tudi njegov oče, paznik Jožef Maru pred leti, ko se je zdravil v Krapinskih toplicah, v basenu utonil.) Govorica se širi, da ga je gnala v smrt le skrb, kako se bode revež preživel, ker mu je ravnatelj Pauer zagrozil, da ga pošlje v pokoj. Pred leti je zahteval velekapitalistični moloh njegovega sina, katerega je raztrgal stroj v jami, in sedaj še očeta. Odkar je za ravnatelja tukajšnjega rudnika Pauer, je to že drugi samomor; koliko ima pa mož še drugih črnil dejanj na vesti. Posvetili bomo v te razmere z bengalično lučjo, ker dolžnost naša je to, da se ne bode tako šikaniralo slovensko delavstvo. Tudi rudniška oblast naj posveti malo več pažnje delavstvu.

Nazarje.

Simptomatični postajajo v zadnjih časih naravnost krčeviti požarki, s katerimi operirajo po Slov. Stajerkah, v zadnjih mesecih sem, naš klerikalci, začenši s poselitvijo nekam čudno agilni, zlasti tam, koder vedo, da je o političnem pojmovanju najmanj razumevanja: med bednim ljudstvom dnevnega zaslužka in — ženskah. Te podesetorjene poskuse širitve klerikalizma, pa opažamo prav posebno od onih dni naprej, odkar so pričeli z obstrukcijo v deželnem zboru. Prepletati so začeli svoje volilne okolišče s podružnicami S. S. Z. loveč na te limanice v prvi vrsti duinarje, odvisne rokodelce itd. Raztegnili pa so to svoje delo tudi na razne Marijine družbe in mladeniške zveze. Zakaj? Povsodi je po Slov. Stajerkah opažati med resnimi volilci proti njihovi politiki nevarno gibanje. Ljudje spoznavajo, do česa jih je zavedla brezvestna politična vladaželnost posameznika v klerikalnem ta-

boru. Vsled tega pa si pripravljajo nove terene. Eni naj jim rekrutirajo volilce, drugi na jim naj v danem slučaju pomagajo iz — neobhodno potrebnim terorizmom. Tudi savinjska dolina postaja njih namenoma nevarna. Duh nezadovoljnosti se širi. Temu pa treba postaviti jež in eden tak naj bo sklican shod deklishe zveze in mladeniških organizacij — seveda klerikalnih — dne 1. junija v Nazarje. Ves aparat, vsa vojska klerikalnega stajerskega štaba je mobilizirana in delo pomeševanja raste in skuša vedno bolj razširjati svoje delokroge, saj glavni namen naših klerikalcev je bil in bo: s pomočjo takih prireditev sejati domače razpore v družinah posameznikov — v korist klerikalni politiki!

Maribor.

Čudno. — Državni most. Nekaj čudnega, zelo čudnega se je zgodilo pomislite, ljudje božji, mariborsko c. kr. drž. pravdnikstvo je zaplenilo pretečeno soboto — »Marburgerco«. Kaj nas to briga? In še enkrat, ljudje božji, verjemite — to je čudež! Doslej smo mislili, da je južno od Spielfelda edini bojni žrebec c. kr. drž. pravdnikov »Dan«, vsaj jahajo ga s presenetljivo virtuozičnostjo redno po enkrat na teden, posebno še ob ponedeljkih, ko je drugače vse »plau«. Ampak tale čudež, ljudje božji, je imel kaj čudežne vzroke: uvodnik je zgolj samo kritiziral — govor ministra grofa Stürgkha. Veste, nič o bojkotu trgovca, naroda vindikarjev, ščuvanja na Slovence — ne, samo kritika onega govora! G. državni pravdnik v Ljubljani, ali slišite, kaj se še vse laško konfiscira? In ta kritika je bila čisto priprosta, mehka kot maslo! Pa kako se je konfisciralo: eno uro potem, ko je šel časnik že v svet in ga je bilo že na stotine in stotine razprodanega. No, ia, ni s tem že bila rešena čast in uglednost Avstrije. Fiat iustitia! — Državni most hočejo torej blagosloviti 18. avgusta. Stavba mostu bo do takrat zvršena, ne pa prostor na mestnem delu, pred mostom. Glavni trg. Ta trg je danes najlepša prilika za one, ki se bavijo s športom — samomuram. Kdor gre čez ta prostor, je laško vsak trenutek pripravljen na to, da se mu spodtakne in da obleži na kamenju z zlomljenim vratom, ali pa, da utone v deževnici. Na oni strani popravljajo, na drugi pa — podirajo. Radovedni smo, koliko tisočev pojde že za odpravo teh nedostatkov.

Iz Tolmina.

Razprava »razžaljenja časti« tožiteljice gospe Vuga, katere je bila razpisana 23. maja pri c. kr. sodniji v Gorici, se je vršila v toliko, da so bile »obtoženke« zaslišane — brez pridi. Par dni pred razpravo, krožile so govorice po Tolminu, da je tožba ustavljena — kar pa ni bilo res. S tem so hoteli gotovi elementi »obtoženke« preslepiti, da bi lepo ostale doma in bi potem same padle v »zos« in »ričet«, kar si kljub vsem mahinacijam ni posrečilo. Pravijo, da so gospodje pri razpravi med seboj le nemško govorili (?) — grozdi je bilo menda prekliso in ker so bili pametni, predlagali so poravnavo. Prvotno so se »obtoženke« poravnavi protivile, hotele so predlagati celo vrsto novih prič. Gospodje so napravili kisle obraze, zmajali z ramami in rekli: »Ne boš Matija! ter sklenili poravnavo v prilog »obtoženkam«, katere se glasi: »Micka v Zagreb, Micka iz Zagreba« z dodatkom, da mora tožiteljica po vrhu blamaže vse stroške plačati — tudi »obtoženkam«. (!!) Povera Marieta! — »Tožiteljica« se sedaj hučuje in pravi, da v Gorici ne zna; misli namreč, da je povsod tako kakor pri »Barbirju«, kjer je še pred kratkim časom uživala vse ugodnosti. Marš! — Odkod? — Adijo ohceti! — Morala se je seliti in premeniti zrak. Prej je bila menda njena rezidenca gratis, danes jo mora plačati — pa saj lahko plača! Njen g. soprog, sluga, zasluži povprečno letnih 1400—1600 kron postranskega zaslužka. Imamo tri sluge — ostala dva nič — niti fical! Ali nimata ostala dva tudi kapo na glavi, družini in otroke? Škandal! Gospodje v Gorici imajo sedaj prav lepo priliko študirati tozadevni akt in naj vedo, da takšne stvari kvarijo in jemljejo ugled gotovi instituciji, katera bi morala biti nad vsem vzvišena in ako se v kratkem razmere in izpremenijo, ter se bo še nadalje tako barantalo, naša dolžnost je spraviti še marsikaj neprijetnega na dan — za danes — pika!

Danes
družinski večer
v »Narodnem domu«.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Stajersko.

Deželni zbor — pred razpustom? Naši bralci se bodo pač še spominjali zadnje vesti, ki smo jo iz Gradca priobčili, namreč, da ni izključeno, da bo prišlo do razpusta štaj. dežel. zbora. Mi smo te vesti vedno registrirali, sproti, a v ostalem nismo hoteli prehitovati časa, kajti imeli smo informacij — iz zanesljivih virov — da je tudi mogoče, da nas klerikalci presenetijo v zadnjem hipu — z opusitvijo obstrukcije. Eden naših dnevnikov pa je prinesel pred par dnevi isto — v brzojavnem delu — možnost razpustitve. Obrnili smo se do našega dopisnika, ki pa je po svojih najnovejših informacijah zamogel poročati le to, kar smo že rekli: o razpustu dežel. zbora se že dolgo razmišlja, vendar ta možnost še do danes ni zavzela konkretne oblike. Krivo pa temu ni le to, da se v resnih političnih krogih računa do zdaj njeza trenutka z prenehanjem obstrukcije, marveč računa se tudi z razdvojenostjo v sloj, klubu samem. Nekateri, treznejši člani, so proti nadaljevanju, vendar tudi tu ni izključeno, da se končno ali udajo oni volji klubovega vodstva, ozir, da to samo pride do spoznanja, in zapriče z novo taktiko. Računati pa je seveda tudi kot smo javili že aprila — z razpustom.

Ljutomer. Odvetniški izpit je napravil dr. Marko Stajnko in se naselil kot odvetnik v Ljutomeru.

Prave besede je našel v zadnji »Straži« profesor bogosl. dr. Fr. Kovačič v svojem ostrem odgovoru na izvajanja »Glasnika najsvetejših src«. To glasilo abstinece se zaganja v stajersko Sv. vojsko — protialkoholno društvo — češ, da je odbor preveč »učiteljski«, dasiravno je v tem odboru le en učitelj, kot oficijelni zastopnik tega stanu. Dr. Kovačič se seveda postavlja na edino pravo stališče, da to društvo ni politična organizacija in, da je ravno učiteljsko poklicano, da že v mladini skrbi zato, da se strast po alkoholu ali iztrebi, ali pa vsaj omeji. Prav ima, če zaključuje svoje izvajanje z besedami: »Ne iščite torej dlake v jajcu, ampak delajte rajši z besedo, s peresom in vzgledom: proti demonu alkoholu!«

Nemški krščansko socialci, ki ponemčujejo naše sorjake z oni brezstidno »Kleine Zeitung«, so postali v svoji slepi strankarski strasti in narodnem šovinizmu, ki prekaša celo oni »Grz. Tagblatt«, naravnost nezneseni. Ta list ureljajo po večini duhovniki — Nemci, ki jim pa je krščanstvo deveta briga, ampak zavladanje Nemstva, v prvi vrsti Petrovega prestola, ko nekoč pred zadnjim Napoleonom prva stvar na svetu, ščujejo od dne do dne huje proti Jugoslovanom. Več žolč in vso divjo jezo nad pogrešno diplomatično bitko proti Balkancem hočejo maščevati s tem, da blate nas Jugoslovane naravnost nečuvno. Gredo pri tem še dalje, kot dunajski židje. Naše ljudstvo, ki se s tem časnikarskim lopovstvom tako dosledno zastruplja, naj bi že vendar enkrat pustilo te cunje v stran! Škoda denarja, škoda časa in — narodne zavednosti, ki se pri tem izgublja!

V Karčevini pri Mariboru stanuje in dela nadloge tudi neki vinski »trgovce« Pessl. Može je nacionalen petelin prve vrste in najhujše vrste, kar pa mu vse nič ne pomaga pri svojih somišljenikih, koder postaja istotako vedno bolj neprijatelj. Pri zadnjih občinskih volitvah v Lajterspergu se je kar sam vrnil med kandidate, a je sijajno pogorel, čeprav je skrbel za nagnost amerikalnsko reklamo. Može je torej sročal iz obč. zastopa, sedi pa še kot trot na veji, v krajnem šolskem svetu. Značaj bi že zahteval, da po taki klofuti izvaja posledice in odstopi. Naš mož pa ima kožo, debelo kot slonova in se za odstop kar nič ne zmeni, pač pa čaka, da ga bodo še tukaj — ven vrgli. Heul, takemu možu!

Ruše. Tukajšnji titularni stražmojster orož. post., postaja od dne do dne neznesnejši. Zadnjič — ob birni — se je streljalo z moznarji. Okr. glavarstvo v Mariboru, je to dovolilo. Ni pa bilo vseh gospodu stražmojstru in — prepovedal je. Župan, nadučitelj Lasbacher, pa ve kaj ima storiti in, ker se nihče ni upiral streljanju, se je streljalo. To je pa mogočnega gospoda tako ujezilo, da je župana ovadil. Obravnava bo kmalu in g. stražmojster se že danes veseli na — nos, ki ji bo sledil. Ne, gospod Tisovec, vsaka stvar ima svoje meje, kujanirali pa nas že ne boste!

Konjice. Edelvolk se vedno hvali, kakove poštenjake, da ima v svojih vrstah, koder ne najdeš niti surovin, niti nepoštenjakov. No, v Konjicah ima trgovino Filipič, in že kar ime ti pove, da je pristno grmansk. Zato pa tudi najdeš v tej tr-

govini nabiralnik »Südmarke«, ki je včasih precej težek. Ko se je v zadnjih dneh zopet enkrat nalezel slovenskega denarja, pa mu je začelo v trgovini postajati pretesno in šel na potovanja, iz katerega pa se ni več vrnil. Po domače: ukradel ga je denarjaželjni sin viteškega (vitez) so bili tudi včasih roparji! naroda Nemcev! Lahka mu pot!

Ptuj. V Gradcu se je ustrelil Ptujčan, vrtnar Bischof, v neki gostilni. Šel je v Gradec, koder je prevzel s težko zasluženimi groši vrtnarijo, ki jo je imel v najemu. Kmalu pa je izprevidel, da je bil ogoljufan, kajti najemnina je bila mnogo večja, kot zaslužek. To ga je gnalo v smrt.

Loperšice pri Ormožu. Vas Loperšice pri Ormožu je čisto slovenska. A glejte spaka, kaj so si umislile ormoške nemške duše: dosegle so, da je zveza nemških požarnih bramb tjejak sklicala za nedeljo 16. junija skupščino nemških društev. Tam bodo izzivali cel dan Slovence Loperščane s haflanjem. Pripenenci, na slovenskih tleh! Loperščanje, kaj vas ni sram, da se daste upreči v nemški voz? Poštenih in zavednih Slovencev je to nevredno, grdo! Zdramite se v zadnjem trenutku!

Dnevni pregled.

Zakaj nismo obsirneje poročali o aferi Redi? Zato, ker bi bili konfiscirani. Pri nas namreč »Dan« ne sme pisati tega, kar pišejo drugi listi. To smo skušali že pri aferi Jambrich. Takrat smo poročali isto, kar drugi listi, in glejte: bili smo konfiscirani — poleg tega pa je še drž. pravdnikstvo proti nam vložilo tožbo, češ, da smo prinášali konfiscirane vesti — dasi so o tem pisali: Union, Obzor, Edinost, Arb, Zeitung in drugi listi, ki prihajajo v Ljubljano. Preiskava zaradi tega še traja. Zato smo se hoteli to krat izogniti konfiskaciji — dasi smo imeli poročila na razpolago.

Turških vojska v Evropi je konec. Poslednja, zmagovalna vojna je bila končana po 8 mesecih 30. maja ob 12. uri 40 minut. S tem trenutkom je bila končana vojna, ki je prinesla Jugoslovanom osvoboditev. Zmagovalje je napolnjevalo srca vseh resničnih Slovanov — žalibog, da se je tej radosti zadnje čase pri-mešalo toliko pelina, da nam je težko verovati. V trenutku, ko je vojna končana, se pripravila Bolgarija na novo vojno, da napade Srbijo. Konec zadnje turške evropske vojne pomenja začetek nove jugoslovanske. Žalibog, da se je strasti, ki ščeva na vojno dala zapeljati tudi bolgarska visokošolska mladina, ki zahteva izstop iz Balkanske zveze. Dosledaj smo smatrali jugoslovansko mladino za bojovnika jugoslovanske skupnosti, pa vidimo, da se na bolgarsko mladino ne moremo več v tem oziru zanašati. Ne bomo prikri-vali svojih čuvstev in misli, ki nas prevečajo ob tem sporu, ker naše mnenje je, da mora biti jugoslovanska skupnost, bodisi te ali one vrste, fiksna na temelju poznanja in ne na temelju medsebojnega odpuščanja hipa.

Vprašanje. Cenjeno uredništvo. Zadnjič ste poročali o nemškem huj-skaču iz Gradca, ki piše, da je sedaj Srbija v veliki zadregi in da bi bilo zdaj čas zagrabiti jo in dobiti to, kar smo preje zamudili. Kaj pravite k temu, kako bi izgledale hlače tega nemškega junaka, ako bi se bil v tistem trenutku, ko je to pisal, pred njim pojavil kak srbski junak od Kumanova, Bitolla ali Drinopolja? (Odgovor: Mislimo, da bi moral iti takoj v Muro.)

Roman umirajočega zeta in sva-ka. (Izpred novomeškega porotnega sodišča. Roman bi se moral pravzaprav pričeti s poglavjem, ko glavni junak 75 let stari Jože Lekše, tesar na Senušah pri Raki nastopa kot specialiteta proti svaku, ko je za 50 let mlajši od njega in proti tašči, ki je tudi mlajša kot 75 let stari zet Lekše. No pa to poglavje preskočimo. Zanimamo kar tam, ko sta se ta dva čudna svaka na večer pred Svečnico vračala od nekod pri Raki od dela na Lekšetov dom. Njegov svak Rudolf Cunk, zidar na Brodu pri Kostanjevici, je bil že pred Lekšetom v let-tega hiši. Kar jo primahla tudi Lekše domov. Že od daleč vpilje, zakaj mu »stara« ne pride nasproti. Komaj stopi v vežo, že zamahne s palico, da je še v pravem trenutku spoznal, da je to njegova svakinja, kakih 20 let stara. Ker se je žena takoj oglasila z leviti, da stari vse zapije, ona in otroci na stradajo, je Lekše kmalu vedel, kam ciljati. S palico je okrcal ženo po glavi. Ko je priskočila še svakinja na pomoč, je prijel obe za grive in ju mikastil. Tedaj stopi svak Cunk na pozorišče. Lekše, močan

Dalje v prilogi.

dedec, porine vse tri od sebe, vse je ležalo povprek. Da je bil ravno Cunk spodaj, ga je vjezilo in »položil« je starega svaka na tla. Pa mu jih je dal s pestjo in nogo po glavi in obrazu. Lekše pravi pred »živim bogom«, da je štel vsak udarec posebej; naštel jih je ravno deset. Najhujši pa je bil oni na levo oko, katerega vid se je od tedaj poslabil. In zato je g. državni pravdnik to domačo vojsko spravil pred poroto. Leksetu ni bilo všeč, da je bil v svoji hiši tepen. Zagrozil je, da bo še tisto noč »enega vruga« napravil. Vzel je luč in odšel iz sobe. Ženski sta se bali, da jim Lekše res kakšnega vruga napravi, pa so Cunka prosile, naj gre malo za njim pogledat. Lekše zopet pred »živim bogom« zatrjuje, da ga je tedaj, ko je vstopil v vežo, Cunk od zadaj pahnul, tako, da je šel pod kozolec ter tam čakal, da se mu kri oteče. Ko pa tako čaka, pride nekdo sežut od njega in ga zopet tako premlati, da je prišel v nezavest. Kdo drugi bi to bil kot Cunk? Ko pa tako nekaj časa v nezavesti leži, kar zasliši (ta Lekše namreč sliši, če le hoče, tudi travo rasti), da se mu zopet nekdo približuje; to pot pa obut. In tedaj sklene sam pri sebi: Lekše, stara korenina, da napravi se kakor bi bil umrl. Se predno oni do njega pride, je bil Lekše že — mrtev. Oni poslušajo, če kaj diha, nič. Mu dvigne roko, zopet nič; roka pade mrtev nazaj. In tedaj se tudi oni prebudi, da je stari Jože Lekše mrtev in pravi: Aha, ta je že gotov. Lekše pa sam pri sebi misli, nisem še ne, je počaj mrcina, jaz ti že še pokažem, kaj se pravi starega Lekšeta tako mikastiti. Rude Cunk se po tem obisku z obema ženskama vred vrne v sobo k posvetovanju. In zdaj je ta »mrtvi« Lekše izpod kozleca natančno slišal, da se trije notri v sobi posvetujejo, kako bi ga spavili v kraj za grmovje. Tega pa ne, pravi mrtvi Lekše sam pri sebi. Če pridejo res pome, bo čas, da se prebudim od mrtvih. In res je tako naredil. Ko se Cunk zopet vrne k njemu pod kozolec, se je Leksetu začela vračati duša nazaj. Aha, pravi Cunk, ta vrage se je samo potuhnil. — Skoda, da moramo mnogo poglavij tega romana prebrskati in končati z zadnjim poglavjem pred poroto. Lekše je Cunka obdolžil, da ga je tisti večer tudi na očesu tako poškodoval, da zdaj veliko manj vidi, kakor popreje. Po mnogih pričah pa se je izkazalo, da je ravno tako malo resnično kot je roman o njegovi smrti pod kozolcem in še marsikaj drugega, je tudi ta leška trditve. Nasprotno pa, da se je Lekše kot stari lisjak hotel nad Cunkom sam maščevati, da mu ne bo treba vrniti zaostanka na posojilo v znesku 30 K. Porotniki, ki so videli in slišali kako je Lekše prisegal, so obtoženi Cunka englasno oprstili in bi ne bili imeli nič proti temu, če bi državni pravdnik namesto Cunka, junaka tega romana posadil na obtoženo klopo.

Železniški minister na Dolenjskem. Iz Novega mesta: To pot je oficijelno potrjeno, da pride železniški minister na Dolenjsko si ogledat novo progo. Pripelje se z avtomobilom. Prihod v Novo mesto ob 9. uri dopoldne. Sprejem ob nymomeškem predoru. Po ogledu železniške proge zajtrk baje pri stol. proštu dr. Elbertu. Ob 10. dopoldne odhod z avtomobilom v Črnomelj, kjer bo obed. Nato si minister ogleda belokranjski del proge. Pri tej priliki nameravajo dolenjski interesi ministru priporočiti že znani projekt druge železniške proge Brežice—Novo mesto.

Osebnosti s pošte v področju c. kr. poštnega ravnanja v Trstu. Poštni aspirant Jožef Androina je imenovan za poštne oficijanta v Rovinju, poštna ekspedientka Ana Binder pa za poštno oficijantko pri c. kr. poštnem uradu Trst 3. — Mesto poštne ekspedientke v Sv. Nedelji pri Labinu je dobil poštni aspirant Andrej Prosen, enako mesto v Vodichah na Primorskem pa Anton Ribarič. — Premišljeni so poštni oficijanti: Aleksander Cenčič iz Rovinja v Pulji, Moric Smole iz Ljubljane v Opotju, Makso Košir iz Opotja v Ljubljano ter Evgen Graberg iz Gradeža v Trstu. — C. kr. poštna kontrolorja Karel Gaspari v Opotju in Karol Maitzen v Trstu sta imenovana za c. kr. poštne nadkontrolorja. — Absolvirani realce Dominik Pavletič je imenovan za poštnega praktikanta v Trstu. — Razpisano je mesto poštne nadkontrolorja v Pulji.

Razmere slovenskega dijaštva, ki študira na Dunaju, naravnost kriče po temeljiti odpomoči. Neznosno gmotno stanje pogubonosno vpliva na značaj dijakov, ubija njegovo voljo in mu jemlje veselje do vsakega dela, tako da se poznavalec razmer ne bo čudil, da je med našim dijaštvom zavlada splošna letargija. Sklenili so

započeti akcijo, da se izboljša gmotno stanje slovenskega študenta in s tem obenem dvigne njegova energija, tako da postane slovenski dijak med študijami in po končanih študijah zopet koristen kulturni delavec v svoji domovini. Sestranadi slovenski dijak pa je v led pomanjkanja tako izgnal vsako življenjsko silo, da se ne zanima niti več za lastne interese in ga navadno sporočilo o predavanju v tem in tem društvu ne spravi iz gladnega »ravnotežja«.

Iz Litije. Naš dekan, slaboznani Matevž Rihar je pogruntal zopet nekaj novega, kar diši po špijonaži in srednjeveštvu. Pred nekaj časa oznanil je, da naj se spovedni listi ne nosijo v farovž, ampak jih bode prišel sam osebno pobirat v vsako hišo, da se bode bolj seznanil z domačimi razmerami, to se pravi, da bode napravil, kjer le mogoče, domače prepire med zakonci. Rečeno storjeno. Že hodi ta priljubljeni volk v ovčji obleki od hiše do hiše in je tako predzren, da nastopa v tujih hišah samooblastno in kritizira kar mu ni všeč, kakor bi bil on gospodar. Zvedel jih je že precej, še več jih pa bode. Mar misli, da je že res naš despot. Napravil nam je že mnogo sitnosti in krivic. Tudi žerent za trški zastop v Litiji je sad njegove ovadne, katero je napravil na deželno vlado, katerega mu je šla na limanice, da je postavila za žerenta »Malarjevega Franceljina« ki nima niti pest svoje zemlje ali sploh posestva. Pa nikar ne mislite, da je dekan to naredil iz slabih namenov, o ne! ampak iz ljubezni do svojega bližnjega; posebno do Slanca. Pa tudi ne v svojo korist; saj nima namena dobiti trškega sveta, posebno pokopališča v last, kaj šel!

Balkan in ženska moda. Po vseh modnih žurnalih vidimo letos vse polno jugoslovanskih narodnih vzorcev. Po ulicah pa šume mimo nas dame z lepimi vezeninami v jugoslovanskih motivih. Čudno, da nosijo zlasti nemške ženske ta »veleizdajniški nakiti«. Čudno da ni srani nemških modnih strokovnjakov hoditi v srbske in bolgarske kraje po motive, ki jih je ustvarila »nekulturna« roka preproste jugoslovanske žene. Nemški šmoki še tudi niso prišli do tega, da nosi njih žensstvo jugoslovanske okraske. Kaj vidimo? Fine nemške gospe in gospodičice morajo hoditi daleč na Balkan po srbskih in bolgarskih »smetiščih« iztikati za motive. Kaj pravite: Kdo ima več smisla za lepoto in kdo hodi na posodo iskati? Veseli nas, da se bodo tudi nemške žene in dekleta učile od preprostih jugoslovanskih žen, kaj je lepo in okusno. To vsem tistim, ki mogoče ne vedo od kod da izhaja letošnja lepa pisana vezanina, ki jo nosijo žene na svojih oblekah.

V Mayhinhah na Krasu obstoja krasno uspevajoče sokolsko društvo, katero je seveda tamkajšnjemu vikarju g. Pavlinu trn v peti, ki ga tako zbada, da mora pri vseh možnih prilikah nastopati proti članom društva, na način katerega mora vsak trezen in pošten človek grajati in tudi naistrotje obsoditi. Tako je n. pr. nadržal mater tamkajšnje gce. načelnice ženskega oddelka: zakaj dovolj, da se vlačijo njena hči s faloti? Drugega še zelo mladega fanta je pri spovedi mrcvaril in mu ni hotel dati odevce samo zato, ker je dotičnik obiskoval voditeljski tečaj T. S. Z. Pred kratkim je pa vdrl v telovadnico, začel kričati, naj se tam nikar ne obnašajo tako zverinsko in da naj takoj zaprejo vrata! H koncu jim je še grozil s pestjo in obljubil, da jim bode še on dal »poprak! Pripominimo naj, da je vadal takrat nek telovadeč tekmovalno vajo za prepovedani vsesokolski zlet v Ljubljani! In ta vaja je bila »zverinska!« Bog daj norcem pamet! — Vprašamo pa gospoda dušnega pastirja: Kdo mu daje pravico nasilno nastopati v tuji hiši in tam groziti? Pojasni naj čemu napada ljudi, ki ga ničesar ne vprašajo in ki se na njegovo jezo poživljajo? Čemu zlorablja cerkev, prižnjo in spovednico za obrekovanja? — Sicer pa mora če je mož poštenjak svoje trditve tudi dokazati! Kdor brez dokazov sumniči, je podlež in kdor nalašč neresnico govori, je lažnik. Naj resnico svojih trditve dokáže, kajti v nasprotnem slučaju bi v resnici morali misliti, da veljajo gorenje besede tudi zanj. V tem slučaju bi bila odprta potem le še ena pot...! Upamo, da bode to zadostovalo! Ne pišemo to, morda zato ker bi imeli strah pred takimi grožnjami, ne, mi povemo to javnosti samo zato, da bode znala kakšni so naši ljudi »gospod muci« in v svrhu, da preprečimo nove nesposobnosti, ki bi znale preskrbeti dišlanemu našemu prečastitemu »modro polu«.

Doberna. Našemu pazniku Cvetanu prede na Doberni zelo hudo. V zadnjem času zelo delavec šikanira

— ter dela na vse kriplje, da bi se s tem šikaniranjem bolj našim gospodom prikupil. Obžalovati moramo, da ima tak mož kolege, ki jih za danes nečemo tukaj imenovati, in ki s svojo študirano glavo ne vedo, kaj delajo. Ne trudi se preveč! Saj nismo še tako daleč, kot si misliš! Ne boš z nami oral! Povemo, da ti bomo posvetili drugače! Še parkrat bomo prižgali take rakete, da se bode vse začudilo. Prepričani bodite, da prihodnjič vržemo vse na svetlo. Saj se razumemo, kaj ne? Veste pa tudi, kako je z vašo glorio na »Doberni«. Prejalislej hočemo se odkrižati takemu šikaniranju. Pa še nekaj drugoga. Mogoče vam je znano, da je list »Il Risveglio«, ki izhaja na Reki, prinesel pred tremi meseci neki jako temeljit članek o lurski vodi. List piše, da lurska voda ozdravi vse bolezni, od ran do tuberkuloze, od prelomljenih nog do vrodne bolezni... Zato jo v sedanjih razmerah toplo priporočamo.

Nadepolna mladina. Posestnikova sinova 11letni Ivan in 13letni Ant. Šušteršič iz Brezovice pri Borovnici sta pohajala vsled zanemarjanja vzgoje po svoji domovinski občini, kradla kakor sraki in prenočevala na tujih podih in kozolcih. Pred tremi tedni sta se imenovana dečka priplazila zvečer v hišo posestnika in gostilničarja Ivana Majarona iz Brezovice v namenu, da tam kaj ukradeta. Tam sta se skrila pod nekimi stopnicami in sta čakala na mestu toliko časa, da so domači ljudje zaprli hišna vrata. Okrog 11. ure ponoči sta se splazila iz svojega skrišališča, šla sta v gostilniško sobo in sta ukradla tam iz neke omare več steklenic piva, hlebec kruha, več smodk in cigaret in še več drugih stvari v skupni vrednosti 30 K. Vlomila sta tudi v neki zaklenjen predal, iz katerega sta pobrala 14 K. Ukradene stvari sta mlada tatova skrila na nekem kozolcu, kjer so jih pozneje našli. V mesecu marcu sta ukradla nadepolna dečka nekemu posestniku iz Dražice niklasto uro in več kilogramov češpelj. Tudi preteklo leto sta Ivan in Anton Šušteršič izvršila več podobnih tatvin.

Vlom. V noči na 27. t. m. so neznan storilci vlomili v trgovino Franciške Golf v Zgornje Zadobrovi. Tatovi so vzeli dvoje predalov in več lesenih škatel, v katerih so bile smodke in cigarete v skupni vrednosti 20 K. Tatovi so vzeli tudi 20 K gotovega denarja. Vlomilci so odtrgali na oknu mrežo in so se nato splazili v hišo.

Se en vlom. V noči med 26. in 27. p. m. je doslej neznan tat vlomil v hišo posestnika Mihaela Kovača iz Črnuč in je odnesel iz zaklenjenih omare obleko, klobuk, kravato in ovratnik. Poleg tega je tat ukradel tudi 16 K gotovega denarja. Obleko in druge stvari, izvzemši denar, je pustil tat z neznanega vzroka ne daleč od mesta, kjer je bilo vlomljeno. Na sumu tatvine je neki tri-desetleten mož srednje postave v sivih obleki in s črnim blokom na glavi.

Nesreča v kamnolomu. Dne 25. p. m. se je ponesrečil 26letni delavec Martin Juvan v nekem kamnolomu pri Ljubnem na Gorenjskem pri eksploziji smodnika. Juvan je zadobil po obrazu opeklino in tudi na obeh se je poškodoval.

Ne kupujte blaga, če niste o njem prepričani, da je dobro. Kajti za slabo blago je denar proč vržen. Kolinska kavna primes je blago, ki je splošno znano po svoji nedosežni kakovosti, ki ji zagotavlja prvo mesto med vsemi kavnimi dodatki in največjo priljubljenost pri vseh naših gospodinjah. To priljubljenost še bolj podpira dejstvo, da je Kolinska kavna primes edino pristno domače blago. — Pazite pri nakupovanju na varstveno znamko »Sokol«!

Oddaja zelenih trtnih cepčev! Kakor vsako leto, se bodo tudi letos oddajali iz državnih trtnih nasadov na Kranjskem brezplačno zeleni cepiči priporočljivih trtnih vrst in sicer: dne 9. junija t. l. na Slapu pri Vipavi, dne 11. junija v Kostanjevici in v Črnomlju ter dne 12. junija v Novem mestu. Kdor želi cepičev dobiti, ta se mora takoj, najpozneje pa do 8 dni pred oddajo zglasti pri dotičnem delovodju državne trtnice, ali pa naravnost pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Rudolfovem. Na dan oddaje, ob 8. uri zjutraj, pride naj vsak po naročene cepiče. Prosilci, ki se ne oglašijo v pravem času dobijo le tedaj nekaj cepičev, če jih bode kaj preostajalo. Obenem se bode isti dan v drž. trtnicah razkazovalo cepljenje, podpiranje tri itd.

Naznanilo. S 1. junijem počenši, do konca septembra 1913, bodo ob nedeljah in praznikih na lokalni železnici Ljubljana-Vrhnika, razven že navedenih vlakov v vozn. redu, list

I., (polje 17), vozil tudi mešani vlaki št. 2710 in 2711.

Tatvina kinča. Dne 30. maja t. l. dopoldne je prišel neki elegantno oblečen mož v neko trgovino z zlatom na Dunaju in je rekel, da hoče kupiti neko dragocenost. Pri tem je ukradel neki briljanten in rubinast kinč v skupni vrednosti 8000 K.

Smrtna nesreča v kamnolomu. Dne 30. p. m. se je v Laasu pri Inomostu smrtno ponesrečil delavec Weithaller v nekem tamošnjem kamnolomu pri eksploziji smodnika. Ponesrečil se je pri tem tudi delavec Berger, katerega pa upajo zdravniki ozdraviti.

Grozen prizor v sodni dvorani se je odigral te dni pri neki obravnavi pri okrožnem sodišču v Rovinju. Obtoženec Friderik Mechia, ki je bil obtožen hudodelstva javnega nasilja se je nenadoma vrgel na pričo Matveža Peteča in ga je začel tepsti s pestmi po obrazu. Nato je vrgel Mechia Peteča na tla. Med obema se je začel grozno rvanje, katerega pa sodišče ni moglo preprečiti, ker ni imelo stražnikov na razpolago. Slednji so prisotni ljudje spravili oba moža narazen. Obravnava se je morala prekiniti in preložiti.

Drama dveh sester. Dne 30. maja t. l. zjutraj se je izvršila v nekem dunajskem hotelu drama pri kateri je bilo udeleženi več pomembnih članov tamošnje družbe. Soproga generalnega ravnatelja akcijske družbe za les B. in E. Götz, komercialnega svetnika Otona Maubacha, Helena, je stanovala že dalj časa v onem hotelu, ker je vložil njen mož tožbo z ločitve zakona. Ta zadeva je gospo posebno v zadnjem času silno razburjala, tako da je zbolela. Da bi ubogo ženo tolažila, je stanovala pri Maubachovi v hotelu njena sestra, ga. Türkova. Omenjenega dne zjutraj je napadla Türkova svojo sestro z bodalom, s katerim je Maubachovo večkrat sunila in smrtno nevarno poškodovala. Nato je zadala še sebi več smrtnih sunkov z bodalom v život. Bila je takoj mrtva. Kakor se sliši, je Türkova izvršila svoj čin zato, ker se ji je sestra smilila.

Nevesto za doto ogoljufal in pobegnil. Kakor se iz Günsa poroča, je dne 29. p. m. ogoljufal tamošnji trgovec Janosova svojo nevesto za 100.000 K na kar je pobegnil. Lep ženit!

Izgredi brezposelnih delavcev. Po nekem shodu delavcev brez posla v Vratislavi je okrog 600 delavcev šlo pred tamošnji mestni magistrat in zahtevalo dela. Ko je policija množico razkropila, je neki mož sprožil več strelav iz samokresa na policijske uradnike. Eden strel je zadal konja policijskega komisarja. Strelca so aretirali in izročili tamošnjemu sodišču.

Trinajstletno deklico posilil. V Pacovi na Češkem je več trgovcev z žitom. Eden izmed njih Rihard Moravec, jezdil po svojih trgovskih opravkih na konju po tamošnji okolici. Na Telovo je jezdil v Kamenico nad Labo, kjer se je na cesti igrala neka gluha deklica s svojimi manjšimi brati. Mladi Moravec je skočil med nje in jih je razkropil. Nato je stopil s konja in je dal nekemu dečku desetico, da mu je konja držal. Medtem je vzel deklico na stran in jo je posilil. Ko je deček to videl, je pustil konja in je hitel v mesto, kjer je vse povedal. Orožništvo je takoj začelo zasledovati neznanca, ki pa je hitro pobegnil. Otroci niso vedeli ničesar drugega nego, da je bil to neki gospod na konju. Kmalu pa je začelo še drugo orožništvo zasledovati Moravca. Sled je peljala v Pacov in po popisu je orožništvo kmalu spoznalo v storilcu Moravca. Orožništvo je šlo v tamošnji mestni urad, ki je poklical Moravca k sebi, da se ne bi zdelo cela stvar sumljiva. Moravec pa se na dvoje pozivov ni odzval. Nato so šli orožniki k njemu na stanovanje in so ga aretirali. Svoj zločin je priznal.

Skrivnost, krvav čin. Ponoči 27. aprila t. l. so našli ljudje v devetnajstem dunajskem okraju v stanovanju 46letne Alojzije Grosingrove 26letnega mizarkega pomočnika Antona Gruberja mrtvega. Poleg njega je ležala njegova ljubica Grosingrova, težko ranjena in s samokresom v roki. Tudi poleg Gruberja je ležal samokres. Gruber in Grosingrova sta imela prej ljubavno razmerje med seboj. Najprvo so ljudje mislili, da gre tu za samomor obeh. V zadnjih dneh pa se je začelo govoriti, da je Grosingrova svojega ljubimca vstrelila. To je prišlo na uho državnemu pravdnikstvu, ki je uvedlo o celi stvari preiskavo. Samokres ki ga je imela Grosingrova v roki je bil popolnoma nov na šest nabojev. Dostel se ji še ni moglo dokazati, da bi ona Gruberja res vstrelila. Grosingrova je poleg tega, da je že precej stara, antipatične zunanosti.

— **Pozor! Jutri, v ponedeljek, pri-nese »Dan«** senzacionalen film o Kamili Theimer in njenih dogodkih. Pri-zori se bodo videli v osmih glavnih slikah, ki bodo primerno pojasnjeni v šaljivi pesmi. Ne zamudite jutri pravočasno kupiti »Dan«. Izide, kakor po navadi.

— **Ljubljanska strankarska za-vest.** Piše se nam: Vaš cenjeni list pogosto priporoča obisk okoličanskih gostilnic ljubljanskim izletnikom, gostilnic seveda ki so primerno napredne. Vidi se pa, da se občinstvo premalo ozira na politično naziranje in s tem seveda škoduje napredni stvari. Pogosto se namreč podpira z naprednim elementom gostilničarje, ki so zagrizeni klerikalci, ki leta in leta ne kupijo enega naprednega lista, pač pa se dobi vsak čas pri njih časopise à la »Domoljub« itd. Obisk takih gostilnic od naprednjakov škoduje napredni stvari gotovo več kot enkrat, ker s tem podpira gostilničarja klerikalca, obenem pa v domačih gostih, ki so seveda tudi klerikalnega mišljenja, vzbuja pogum, oziroma prepričanje, da je najbolje biti klerikalec. Pogosto sem že slišal take pogo-vore: Gostilničar naj bode za vse; to je lep nazor ali neizpeljav na de-želji. Zakaj? Kakor hitro namreč na-roči gostilničar napredne liste, že si nakopije neprizanesljivega sovraga v osebi dotičnega župnika. Pri vsaki priložnosti, na leci, pri izpraševanjih in drugih shodih, takega gostilničarja direktno ali indirektno napada in mu seveda s tem škoduje. Napredna stranka pa na deželi nima župnikov, ki bi delali v njen dobrobit, ima torej v času volitev le časopise, če ne v go-stilnah, in tu napreden gostilničar širi napredno misel s tem, da je na-ročnik in da ima iste javno razpolo-žene. S tem pa tudi škoduje klerikal-nih strahovladi. Zato je od klerikalnih voditeljev preganjan, podpiran pa bi imel biti tembolj od naprednega me-ščanstva, kar žalibog ni. V ljubljanski okolici so večina razumno dobre gostilne, ki postrežajo z dobrim vi-nom, pivom in jedili, treba je torej, ko išče naprednjak razvedrila, izva-jati dosledno parolo; naprednjak v napredno gostilno. Če bi se to izva-jalo, kmalu bi gostilničarji, ki so da-nes pol tica pol miši zgubili strah pred farovškimi gospodi in imeli na-predne časopise. Povdarjam se en-krat, ni potreba, da naj izletnik bere napredne liste v okolici, le zahteva naj jih, da so tako na razpolago do-mačinom, in agitacija ter uspeh pri raznih volitvah bode uspešnejši. De-tih izvajanj in nazorov me je prive-del slučaj, katerega sem doživel bin-kostni ponedeljek v Dravljah pri Kovaču, prišedši tja, vidim, da se vrši neka veselica. Peto se je in prodajale so se srečke. Obiskovalci bili so veči-noma Ljubljanci in Šiškarji. Poku-pili so vse srečke, da jih je zmanjkalo. Prisedom k nekemu domačinu in ga vprašam, kakšna veselica je to, na kar mi pravi: klerikalni kimovci so ustanovili pod vodstvom šentviškega Klanfarja strojno zadrugo in sedaj prešajo iz ljubljanskih gostov denar za njih motor. Čudil sem se, da se taka veselica vrši pri Kovaču na ra-čun znanjih gostov, ki od klerikalne zadruga nimajo ničesar, na kar mi še pove, da Kovač ni hotel sprejeti vse-lice več, ker je namreč isto v na-prednih rokah — sprejel pa je vese-lice klerikalne zadruga in ji tako pri-pomogel do naprednih grošev. To za zgled, kako se v okolici de-želčnosti naprednih listov pa je, take razmere odpraviti. Gostilničar, ki nima pro-stora za napredne priredbe in na-predne časopise, naj tudi nima pro-stora za napredne goste.

— **Neki odvnetik** — imena menda ni treba imenovati — je zastopal neko stranko v pravdi za 10.000 K. Za to pravdo si je zaračunal 1400 K za stroške. Stranka se je pritožila in sodišče je prisodilo odvnetiku 383 kron 36 vinarjev. To priobčujemo za to, da ne bo preveč tarnanja.

— **Iz Zelene jame.** Klerikalna re-klama za Čukarsko veselico na Selu presega že vse meje. V Zelenu jami niso klerikalci mogli dobiti niti enega posestnika, da bi bil dovolil nabiti le-pak na svojo hišo. Ker so bili kleri-kalci popolnoma iz sebe, so zagrozili Ivanu Mavsariju, da ako ga on ne na-bije na svoji hiši, da ga bodo izbac-nili iz svoje stranke. Tega se je edini Mavsar zbal in je hitro pustil nabiti lepak na svojo hišo; tudi mu je ve-liko leželo na tem, da mu bo Ora-žem pomagal dobiti posojilo iz Sent-peterske posojilni. ko bode zidal konsumno društvo, to pa zato, ker sta si Oražem in Sentpeterska po-sojilnica zelo v sorodu.

— **Danes 40 let,** dne 31. maja 1873, je zapadlo v Ljubljani 20 cm

sneha. Ta dan je bila binkoštna sobota.

Domovina. Pri gledaliških predstavah dne 3. in 5. t. m. je imela Domovina 2802 K 90.-v dohodkov (gledališki predstavi 1728 K 90 v, bufet in cvetlice 754 K 26 v, darila 320 kron 16 vin.) in 945 K 38 v stroškov (trežnja za obe predstavi 695 K 12 v in bufet 250 K 26 v). Čistega dobička je bilo tedaj 1857 K 52 vin.

Občni zbor »Dram. Društva« je bil v soboto dobro obiskan. Sklenilo se je, da se slov. gledališče reši s tem, da se 1. zagotovi dež. gledališče do 1. aprila 1914. — 2. Da se goji drama in opereta. Natančneje jutri.

Ustanovni občni zbor »Slovanskega kluba« se vrši v ponedeljek zvečer v mestni posvetovalnici ob 8. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo, da delo tega važnega kluba napreduje. Pripravi članov se sprejemajo tudi na obč. zboru.

Ljubljanski »Sokol« priredi danes, dne 1. t. m., pešizlet v kroju v ljubljansko okolico, in sicer: Ljubljana, Vič, Bokavce, Stranska vas čez Prevalnik v Podutik, kjer bo kratak odmor; od tu se vrne čez Koseze in Šiško v Ljubljano. Ker vodi ta nepredolga in nenaporna pešpot ves čas po bujnopestrih travnikih, gajih in gozdičkih, pričakujemo mnogobrojne udeležbe tudi iz vrst starejših bratov. Zbirališče točno ob 1 in pol popoldne v telovadnici »Narodnega doma«. Samo oblačno nebo naj nikogar ne plaši!

Občnega zbora N. S. Z., ki se vrši danes ob pol 10. uri popoldne v »Narodnem domu«, se udeležijo kot zastopnik N. D. O. iz Trsta, strokovni tajnik tov. Brandner. Pričakujejo tudi zastopnike ljubljanskih strokovnih društev. Opozarjamo pa ponovno one gospode, ki so pripravljeni prevzeti kakšno funkcijo v N. S. Z., da se občnega zbora tudi udeležijo. Odborniki N. S. Z. prosimo, da so točno ob 9. uri pred občnim zborom v društveni posvetovalnici.

Nocoj je v areni Narodnega doma v Ljubljani družinski večer N. S. Z. z raznovrstnim zanimivim zabavnim vpredom. Uprizori se tudi burka in treh dejanjih »Svet brez moških«. Igra je polna zdrav. humorja. Ljubitelji dobre zabave naj ne zamudijo te prireditve, ki je zadnja to polletje, kersepotem naseli Kino-Metropol v areni. Začetek ob pol 8. zvečer, vstopnina le 40 vin. Pridite vsi ter agitarajte za obilno udeležbo.

Cirkus, cirkus, kriči sedaj vse, a mnogo cenejša je vstopnina k družinskemu večeru, ki se vrši nocoj v areni Nar. doma in kjer bo tudi obilo zabave in se uprizori burka »Svet brez moških«. Pridite torej v obilnem številu nocoj v areno Nar. doma.

Ustanovni občni zbor kluba slovenskih kolesarjev »Ilirija« se vrši jutri ob 8. uri zvečer v restavraciji hotela »Ilirija«. Vabi se kolesarje, da se istega udeležijo.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani opozarja še enkrat na svojo društveno veselico, ki bo v nedeljo dne 1. junija t. l. na vrtu g. A. Novaka v Štepanji vasi. Začetek veselice ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 40 vin. K obilni udeležbi vabi vpludno odbor.

Opozarjamo danes na veliko veselico na Škofljici. Za ljubljance zelo primeren izlet. Poskrbljeno je za zabavo in za potrežbo.

Danes se vrši v vrtnem salonu hotela »Lloyd« občni zbor »Glavne posojilnice«, r. z. z. n. z. v konkuru v Ljubljani, kamor se vabijo vsi združniki.

V cirkusu Schmidt sta danes dve predstavi. Glej oglaš.

Kinematograf »Ideal«. Nihče naj ne zamudi si ogledati velezanimiv spored v Kino-Idealu. Posebno ugaja vojni film iz Skadra in sijajna drama »Njen dobri sloves«. Zadnje predstave ob pol 8. in 9. uri so na vrtu. V torek »Nabob«, drama v barvah in krasna veseloigra v 3 delih »Mož s tremi ženami«, s Princem v glavni vlogi. Pripravlja se največja senzacija »Dantejev pekel«.

Trst.

Na princa Hohenloha, trž. namestnika, se italijanski liberalci zelo jeze. — »Piccolo« je kar iz sebe — in sicer zato, ker Trst ne more biti posest te ali one narodnosti, marveč cele Avstrije. Da bi bil Trst samo avstrijsko mesto, torej ne izključno italijansko, to Italijanom ne gre v glavo. Pravijo, kakor je Gradec nemško mesto in Ljubljana slovensko, tako je, in mora biti tudi zanaprej Trst italijanski. Čudni so ti Italijanci. Na svojih shodih in v časopisju kriče o nevarnost, ki preti Italijanom od strani Slovencev. Torej, s tem vendar priznavajo, da so v Trstu, ne samo Italijani, ampak tudi Slovenci. Znano jim je tudi, da je Slovencev v Trstu okoli 70.000. Torej? Kako pravico imajo pravzaprav govoriti o italijanskem Trstu? Danes je Trst slovenski in italijanski, priti pa zna

čas, ko bo samo slovenski. To čutijo Italijani, zato tak krik, zato zveza z Nemci. »Piccolo« pa naj se to laži z italijanskim Trstom, to veselje mu iz srca privoščimo.

G. Ozioni, ki je s strani g. Dolenc nastavljen kot ravnatelj postiljonov, postopa s postiljoni vedno slabše, nakar opozarjamo g. Dolenc. Zakaj postopa Ozioni tako? Bržkone zato, ker je on Italijan, postiljoni pa so Slovenci? Ozioniju povemo, da kaj takega absolutno ne bomo trpeli. Pravzaprav pa je sramotno, da nastavlja Slovenec g. Dolenc za svojega ravnatelja Italijana. Pa tudi pošta bi morala upoštevati, da je treba nastavitvi za slovenske uslužbence takega ravnatelja, ki bo razumel slovensko. G. Ozioniju svetujemo, da se poboljša ker drugače mu bo predla slaba. Ravno tako povemo g. Dolencu, naj napravi red, da se mu zopet ne bo treba pritoževati — kakor zadnjič — češ časopisi me napadajo. Postopajte z ubogimi postiljoni človekoljubno, kakor ste nam to obljubili, in nihče vas ne bo napadal, nasprotno, če bodele res človekoljubni, vas bo časopisje celo hvalilo. Zapomni: če si to.

Internacionalen Trst in italijansko glasilo »Piccolo«. V sredo so imeli socialisti javen shod. Po shodu so seveda parkrat zakričali: živijo internacionalen Trst. To pa je grozno razžalilo italijansko glasilo »Piccolo«. Socialiste zmerja na vse pretege in jim očita, da so oni krivi, da je nastala v Trstu babylonija, da so oni tisti, ki govorijo na shodih in izdajajo plakate v treh jezikih. In to samo zato, ker hočejo biti internacionalni, ne pa morda zato, ker je to za socialiste v Trstu potrebno. Saj so v Trstu vendar samo Italijani, s par izjemami, ki so prišli iz hribov, da izpodrinejo domače delavstvo. — Ne vemo pravzaprav, kdo je domači delavec v Trstu. Morda samo Italijani? Drugače bi pač moral »Piccolo« nahriliti onih 40.000 regnikov, ki so prišli iz druge države odjedat kruh avstrijskih državljanov. Toda še nikdar nismo čitali v »Piccolu«, da bi kdaj psoval regnikole, ki se vedno prihajajo v Trst, tako da morajo naši ljudje v tujino. Ali so tisti tisoči regnikov domačini? Največ regnikov pa je uslužbenih pri italijansko nacionalnem tržaškem magistratu, ki na vse kriplje protežira regnikole. Regnikoli živijo tedaj v naši deželi in so pitani tudi s slovenskim denarjem, ki se steka v magistratne blagajne. Slovenci pa naj gledajo skozi prste. — Dragi »Piccolo!« Kje je pravica? Kdo so privarčanci? Po logiki »Piccola« so Italijani iz kraljestva domačini, če pa kdo izmed Slovencev pride iz okolice delat v Trst, je pritepenec, ki odjeda drugim kruh. — »Piccolo« zagovarja seveda regnikole in jim gre na roko, četudi so morda največji zločinci. Italijani nareč vidijo, da zavednost slovenskega ljudstva narašča od leta do leta. Opažajo, da se Slovenci ne poitalijančujejo več v taki meri kot prejšnja leta, zato pa se tudi vedno bolj večja njihova števila. In ravno zato tudi primeroma nazaduje število Italijanov, ker je manjše število slovenskih renegatov, s katerimi so se Italijani v prejšnjih letih krepili. Tega pa »Piccolo« ne vidi, ampak očita socializmom, da hočejo s svojo trojezičnostjo pobastardirati italijanski Trst. »Piccolo« je tudi čisto pozabil na zadnje ljudsko štetje, pozabil je, da je v Trstu 72. tisoč Slovencev, pozabil je, da je on tisti, ki bi najrajši porenegatil vse Slovence v Trstu ali pa jih spodil iz njihove dežele ter privabil nato v Trst regnikole, od katerih je najmanj vsak tretji zločinec. Potem bi lahko rekli tržačani: O zlati vek zdaj tržačanom pride.

Shod stavkajočih. Čitateljem »Dneva« je že znano, da so bili pri družbi »Dalmacija« odpušteni italijanski delavci, zato ker niso bili zaposljivi in niso hoteli položiti kavic. Na delo pa so bili sprejeti slovenski delavci. Delavci, ki delajo v pristanišču, pa so začeli štrajkati, kot protest proti družbi »Dalmacija«. — Italijansko društvo »Fascio economico« je sklicalo v gledališču »Politema Rossetti« shod, katerega se je vdeležilo kakih 700 delavcev. Govorniki društva so hujskali proti Slovincem in so jih podili v Ljubljano in Sežano. Eden izmed delavcev pa je prošil za besedo in je pozval nato govornika, naj ne žali Slovencev, ker so na shodu v večini. Italijani so planili vsi besni nanj; moral je bežati pred podivjanimi Italijani. — Nato je pozvilj eden izmed sklicateljev shoda, naj bodo vsi solidarni, ker kmalu bo zmaga njihova in tedaj bodo imeli vsi delavci po 20 K na dan. — Govornik je hotel s tem namreč slepiti slovensko delavstvo, ker se Italijani bojijo, da jim ne pokaže hrbita. Na več krajih so bili namreč tudi slovenski delavci prisiljeni pustiti delo in stopiti v stavko, ker so v veliki manjšini in so bili terorizirani in take slovenske delavce so zvalili na ta shod. — Slovenski delavci! Ne mečite polena vašim bratom pod noge in spoz-

najte vsi, da nimajo Italijani prav nobenega vzroka stavkati. Od tega jih je pripeljala sama nevošljivost in zagrizenost proti Slovincem. — Na koncu tega shoda so se stavkajoči delavci spili med seboj. Pametnejši in previdnejši delavci silijo na delo, drugi pa jim žugajo. — Širijo se govorice, da podpirajo stavkajoče delavce italijanske kamoristi in celo kapitalistično italijansko društvo. — Do sedaj je ves položaj neizpremenjen. Italijani kričijo in so se pritožili pri županu in namestniku in bove kje še. Dosegli pa niso ničesar, ker je »Dalmacija« rekla, da je odpustila italijanske delavce zato, ker jim ni zaplala, ker so kradli. Rekla je, da si prilasča sama vso ureditev. Zato so ostali vsi posredovalci z dolgim nosom. — Radovedni smo, kako bo zaključila se ta komedija ošabnih Italijanašev in regnikov.

Med igro. Deklica Ana Čigoj se je igrala v četrti na svojem stanovanju v ulici Sv. Marka 35. Med igro pa je padla na tla in z obrazom je priletela na kupček trnkov. Eden izmed trnkov pa se je zaril deklici v lice. Poskusila ga je izdreti, a ko je videla, da tega ne more storiti, je začela obupno jokati. Prihitieli so starši, ki so se tudi zama trudili, da bi rešili hčerko trnka. Morali so jo prepeljati na rešilno postajo, kjer je moral zdravnik deklico operirati.

Klub »Zvonimir« priredi v nedeljo dne 1. junija t. l. v dvorani gospodarskega društva »Vrdela«, ulica Scolio I. plesni venček, med katerim se vrši kotiljonski in cvetlični valček. Med plesom sodeluje šaljiva pošta in tombola za šampanjec in torto.

Mož ubijalec svoje žene.

Novo mesto, 30. maja.

Predzgodovina zločina.

Pol ure hoda od Novega mesta ob državni cesti proti Kostanjevici blizu znane gostilne pri Rozmanu, stoji desno od ceste vas Mali Slatek. Ena prvih hiš na levo je Ovničkova. Pred nekaj leti je gospodar Matija Ovniček v najboljši moški dobi, 50 let star, svojemu sinu izročil posestvo, sebi in ženi pa zavaroval »penzijo«. Z zakonsko srečo mladih je prišla nesreča v hišo. Oče in sin oba prepirljivega in razburjivega značaja sta se večkrat spopadla do krvi. Tožarila sta drug drugega in bila tudi drug zaradi drugega zaprta. Vzrokov je bilo več, glavni pa je bil ta, da je starega Ovnička žena raje »držala« z mladima kakor s starim. Se je zgodilo, da je sin najprej materi ponudil vino, potem šele očetu. Očeta je to tako razburilo, da je sedel k drugi mizi in sam zase naročil vino, potem pa pustil ženo in sina in šel domov snahi tožiti, češ, pogled kakšnega moža imaš, ti doma garaš, on pa okrog z drugo popiva. Enkrat v takem slučaju je sin res prišel z »drugo« domov, a to je bila njegova mati. In zaradi tega se je vnela krvava vojska in sin in oče sta bila — zaprta. Godile so se skozi leta neverjetne stvari v tej družini, ali mislim, da za to pot ta slika zadostuje v pojasnilo sliki iz novejšega časa.

Pred letom se je oče vsega tega naveličal, prodal svoj del in šel služiti v bolnico Usmiljenih bratov v Kandijo. Kot delomržen mož je mislil, da bo tam samo dobro živel in nič delal. Ko je videl, da to ne gre na dolgo, se je vrnil domov. In stara vojska se je v novo pričela.

Glavni vzrok umora.

K sreči ali pa morda k nesreči so sima pred več meseci poklicali v Senj »pod orožje«. Zdej je stari sam gospodaril doma kakor je hotel. Ženski ste imeli strah pred njim in mu stregli, kakor so mogli. Vendar tudi zdaj ko je videl, da mlada težko zmaguje gospodarske posle in da je treba, da ji njegova žena pomaga, je ženo še vedno bolj sovražil. Nekateri pravijo, da jo je začel že takrat sovražiti, ko se je sin oženil in nekaj priženil in so mu dobri ljudje nagajali, češ, če je sin priženil 1000 kron, bi ti lahko priženil še enkrat toliko, tako si še fest. To je kolikor toliko in tem umiljiveje nani uplivalo, ker je njegova žena slabotna, sključena žena, skoro 10 let stareja od njega; on pa je dobro rejen in »zastaven« mož.

Denar za rezervista.

Glavni vzrok sovraštva do žene pa je prinesel cesarski denar, podpora, ki jo je mlada snaha dobila, ker so ji mož vzeli k vojakom. Možu, ki ima nekaj lepih stotakov v hranilnici, se je zahotelo še po temu denarju. Ni bilo miru toliko časa, da je snaha z njim šla v davkarijo z vprašanjem, čigav je ta denar, ima oče pravico do njega ali ona kot žena vojaka-rezervista. Povedala so ji, da je ta denar njen in če sama hoče, daruje nekaj tudi očetu. Izročila mu je tam 20 K doma je dala naknadno še 5 K. Obdarila je tudi taščo z 18 K. Ta pa se

je bala, da ji mož denarja ne vzame in je denar dala snahi shraniti. To pravijo, da je starega tako razjezilo, da je sklenil se nad ženo maščevati.

Že večkrat preje je grozil, da jo ubije. Ali ker so bili pretepi v tej hiši na dnevnem redu in jo je res večkrat nabil tega ni nihče resno uzel. Pač, žena sama. Ona je slutila, da ima mož črne hudobne naklepe glede njene usode. Pripovedujejo, da jo je nekoč izvalil v St. Peter, kamor se pride s čolnom preko globoke Krke. Ko prideta do Krke, pa jo neka ženska previdno opozori, naj se nikar ne vozi z možem čez Krko. Kako je ona ženska za to možeyo nakano zvedela, to bo stvar preiskave. Dva dni pred zločinom pa jo je mož nagovarjal naj gre z njim v vinograd v Hrušico, da bosta tam škropila. Žena je to odklonila, češ, da ona tega dela ne razume. Tedaj se ga je začela tako bati, da se ni upala več k njemu spat. Da je stara žena svojo žalostno usodo dobro slutila, dokazuje to, da je predvečer snaho prosila, naj ona nikar ne gre v vinograd ter njo samo pusti doma. Kajti stari je postal tako čuden, četudi se je delal pobožnega, vendar tisti večer ni hotel več močiti z ženskama. Snaha je taščo tolažila, da ne bo nič hudega, ona pa mora v vinograd, ker je skrajni čas za škropljenje.

Usodepolni petek dopoldne.

Tako je prišel petek, krasno poletno jutro. Ovniček je zadnji čas tolkel kamen v kamnolomu. Ta dan pa je ostal doma. Njegovemu sosedu Slekovcu se je, ko ga ob 8. uri sreča blizu doma, čudno zdelo, kaj stari dela doma. Rekel je Slekovcu, da ne gre več v kamnolom, sploh delat ne bo več, ljudje ne vedo, kaj ima on pretrpeti ko nima nobenega reda zaradi jedi. Obrniviši se od njega proč, je dejal: »Boš videl, kaj bom naredil. Pa prav v kratkem se bo nekaj zgodilo.« Slekovec si je to tolmачil, da misli stari zažgati. Vaščani so se te grožnje ostrašili in pazili, da ne pride do kakšnega požiga.

Ob 9. uri je Ovniček prišel k Rormanu po pol litra najboljšega vina ter ga odnesel domov. Doma je bila takrat njegova žena, ena deklica tri leta stara in en otrok še v zibelci. Žena je v veži lupila krompir za kosilo.

Dejanje samo moramo preiti, ker nimamo nobenih prič, kako se je izvršilo.

Morilec gre se sam ovaditi.

Blizu 10. ure dopoldne Ovniček zapre vezna vrata in se napoti v mesto. Pride mimo Rormanca in jo nagovori: »Zbogom botra, zdaj grem.« »Kam pa?« ga vpraša. — »V mesto na Kresijo, sem babo ubil.« — »Ni mogoče —?« »Kar je moralo biti, to sem naredil.« — »Katero si pa ta mlado ali svojo?« — »O, svojo sem...« Ko pride do sosednje Prešernove hiše, zopet pove, da gre v mesto. Tu so ga še prosili naj jim prinese neko potrdilo od županstva. »Ne bo nič s tem,« je dejal. »Babo sem ubil.« — »Menda vendar ne?« — »O, res je res, če ne verjamete, pa pojdite pogledat, tam v veži leži.« — Nato odide proti mestu in se javi pri preiskovalnemu sodniku.

Žena vsa v krvi in razmesarjena.

Ker je mož tako resno govoril, se Prešernova hči Alojzija res napoti do Ovničkove hiše. Ko pogleda skozi okno, zasliši iz veže zamolklo rohnenje. Prestrašena gre klicat kovača s katerim odpreta vrata. Kar groza in je spreletela ob pogledu na prizor v veži. Ob mali jedilni shrambi je starka ležala z obrazom navzdol sredi luže krvi. Se je bilo življenje v nji; rohnelo je v nji, kri je še curkoma lila posebno iz desnega ušesa. Brž jo kovač dvigne, polije z mrzlo vodo in ko so na to še drugi ljudje prišli, jo zaneso v hišo. Skušali so jo z mrzlo vodo vrniti življenje, a to jim je med drgetanjem telesa in zadnjim rohnenjem ušlo izpod rok. Žena je prestala —

Poleg žene v veži so našli: Macolo in malo v stran kladivo kot se ga rabi za kamen tolči. Zadej na glavi je bilo opaziti polno silnih udarcev, črepinja razbita, na desnem sencu zevajoča rana 4 cm dolga 2—3 globoka, kosti strte, ravnotako obraz ves črn od udarcev, usta, nos, vse razbito. Našel se je robec, ki ga je pri napadu imela na glavi, na robcu je 8 prebitih luknji iz česar se da sklepati, da je bilo 4 hudih udarcev, ker je bil robec v dve gube zganejen na glavi. Sodi se, da je dobila najmanj 15 udarcev. Natanko se to vsled strjene krvi in oteklin ni moglo dognati. Komisija pa je določena šele na jutri (soboto).

Brez dvoma pa je, da je storilec največ rabil kladivo, za ono veliko rano nad desnim ušesom pa bržkone ostro orodje. Kladivo je bilo izmito in še mokro od umivanja. Je v zagozdi na lesu se je videla še strjena kri. Iskanje po drugem ostrem orodju je ostalo brezuspešno.

Starejši otrok je zbežal pod kozolec najbrže še ko se je nesrečnež že lotil svoje žene. Mali otrok pa je bil v zibelki.

Značilno za naše razmere je, da razen orožnikov, ki so prišli kmalo na lice mesta, ni bilo nikogar poklicanih blizo in so morali drugi ljudje po svoji volji urediti. Prenesli so jo v mrtvašnico v Smolinjo vas, kjer se bo izvršil sodni ogled.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

BOLGARIJA SE POGAJA S TURČIJO.

Dunaj, 31. maja. Iz Carigrada poročajo, da se vrše med Bolgarsko in Turčijo tajna pogajanja za slučaj, da se Bolgarska zaplete v vojno s Srbijo. Bolgarska vlada je baje ponudila Turčiji, da dovoli korekturo mejne Midija - Enos in da se odpove vsaki vojni odškodnini, ako Turčija obljubi ostati nevtralna v slučaju bolgarsko - srbske vojne.

RUMUNSKÉ VOJNE PRIPRAVE.

Bukarešt, 31. maja. Rumunska uradna agencija objavlja sledečo izjavo ministrskega predsednika Majorescu na torkovi seji senata: Vsak se vpraša, ali je bila rumunska vojska na začetku balkanske vojne pripravljena, da udari na boljšče. Da, pripravljena je bila! Danes, ko smo jeseni žrtvovali več kot 200 milijonov za oboroženje, je naša vojska mnogo lažja in še bolj pripravljena za vojno nego v začetku balkanske krize.

POSLANIŠKA KONFERENCA.

London, 31. maja. Včerajšnja seja poslaniške konference je trajala več kakor dve uri. Končno je bila odgodena od prihodnjega četrtka. Razpravljalo se je pred vsem o Albanskem statutu. Med veleposlaniki prevladuje optimistično razpoloženje in izraža se upanje, da bo poslaniška reunija vsa vprašanja nanašajoča se na likvidacijo Turčije v Evropi rešila do konca meseca junija.

TURKI SO TRUDNI.

Carigrad, 31. maja. Vladni krogi zasledujejo z največjim zanimanjem poostritev konflikta med balkanskimi zavezniki. Turško časopisje naglašča, da se Evropa iz teh dogodkov lahko prepriča, da se je z likvidacijo turške oblasti nad balkanskimi deželami naselila na Balkanu še večja politična nestalnost. Nekateri listi poročajo tudi o pogajanjih med Grško in Turčijo o skupnem vojnem pohodu zoper Bolgarsko. Na porti zavračajo te vesti kot neosnovane; Turčija je od vojne utrjena in se ne mara zaplesti v novo vojno.

RAZPOLOŽENJE NA CETINJU.

Cetinje, 31. maja. Vest o podpisu preliminarjev se je tu z zadovoljstvom pozdravila. Kralj je ministru za zunanje zadeve Plamencu čestital, rekoč, Naj bi bil ta mir za domovino in človeštvo blagonosen!

BOLGARI STRELJALI NA GRŠKO LADJO.

Pariz, 31. maja. Bolgarske baterije pri Pravi so obstreljevale grško križarko Spejal, ki je križarila pri Eleverijonu. Križarka je morala bežati, vendar pa na bolgarske strele ni reagirala. Grška vlada je vložila v Sofiji energičen protest.

Sestanka ni bilo.

Sofija, 1. junija. Za včeraj napovedani sestanek med Pašičem in Gešovom se ni vršil.

Dunaj, 1. junija. Tu se širilo pobožne želje, da se sestanek sploh ne bo vršil.

Belgrad, 1. junija. Poziv na sestanek je izšel iz bolgarskih krogov. Pa se ni vršil, ker Bolgarija še ni jasno označila svojega stališča v »macedonskem vprašanju, kar je neobhodni temelj za sestanek.

Pariz, 1. junija. »Temps« uradno potrjuje srbsko-grško zvezo.

London, 1. junija. Moč srbskih čet: 140.000 Srbov stoji pri Velesu; druga armada 100.000 Srbov pri Plrotu; tretja se nahaja pri Vidinu. Grške čete: 120.000 mož pri Solunu; druga armada 50 km severno od Soluna. Čete korakajo v severo-zapadni smeri, da se združijo s srbskimi pri Keprili.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Gradbena kulturnotehnična in zemljemerska pisarna Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič

Telefon 16-31.

Trst, via Zonta 9.

Telefon 16-31.

Konstruktivna, podjetniška in izvedeniška pisarna za vsa v gradbeno, kulturnotehnično in zemljemersko stroko spadajoča dela, kakor n. pr.: izvršitev del in načrtov za ceste, mostove, železnice, vodovode, uravnave voda, osuševanja in namakanja poljedelskih zemljišč, izdelovanje geometrijskih načrtov za zemljeknjižne odpise in prepise, delitve skupnih zemljišč, ponovitve meja itd. itd. — Tehnična izvedeniška mnenja in nasveti. — Cenitve zemljišč in drugih tehničnih predmetov. Vedno točna izvršitev!

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Ko.

Ljubljana.

Telefon št. 296.

Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti.

Telefon št. 296.

Stopnjice, balkoni, spomeniki, stavbni okraski itd.

Novo došla v kavarni „Central“
elitna damska kapela
koncertuje od danes naprej vsaki dan
od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.
Kavarna je celo noč odprta.
Za mnogobrojni obisk vljudno prosi
Stefan Miholič.

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojd v
restavracijo „Tivoli“;
tam je izvrstna česka kuhinja, dobiti je
tudi vedno sveže pivo in razna pristna
vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

je vedno brezplačno na razpolago za
veselice, shode, predavanja itd.
po jako nizki ceni vedno na razpolago.

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisarni vprašanjem je priložen znak 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji laserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Koslč, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Feliks Žagar, Ljubljana, Stari trg 32, naredi čepice, ako se tudi blago priinese. 466-1

Trgovina z mešanim blagom na najlepšem prostoru v Zeleni jami št. 53 se pod prav ugodnimi pogoji odda za mesec avgust. Več se poišve na Sv. Petra cesta št. 14. v prodajalni oblek.

Kdor si želi nabaviti nagrobni spomenik, si naj ogleda zalogo pri Sv. Križu (novo pokopališče v Ljubljani), kjer vam najceneje in s solidnim delom postreže domača tvrdka Fr. Kunavar, kamnosek.

Mesečna soba s posebnim vohom na Mestnem trgu se takoj odda. Natančneje v „Prvi anončni pisarni“. 461-2

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Geometra
Ljud. Jagra
prosi za naslov
ing. D. Gustinčič,
Trst, via della Zonta šte. 9.

Kdor hoče imeti res zanesljivo in trpežno uro, fino izdelane verižice, prstane i. t. d. naj ne prezre tvrdke
Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, sv. Petra c. 4

A.: Kje kupite nože, škarje i. dr. ?
B.: Pri J. Kraigerju, umetnemu in finemu brusarju, ki ceno prodaja tudi dobro jeklo.
V Ljubljani, Žitovska ulica 3.

Trgovski pomočnik

ne izpod 25 let star, izurjen v konfekcijski stroki se sprejme s 1. septembrom. Mesečna plača 250 K in mesečna provizija 50 K. Gospodje, kateri ne reflektirajo na tako plačo, naj se ne oterirajo. Angličsko skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Pozor!
Ne zamudite lepe prilike!

Na prodaj je promet, lep prostor v sredini mesta za stavbenika, dalje velika ogledala za dvorane, rabljeni predmeti za stavbe, kakor: okna, vrata, peči in dr. — Natančneje se poišve pri A. Dergancu, brivcu v hotelu „pri Maliču“.

Otvoritev gostilne.
Vljudno naznanjaja, da otvoriva v nedeljo, dne 1. junija t. l.
: : **gostilno „DREHER“** : :
na Tržaški cesti 19 (poprej gostilna Novak).
Na razpolago je velik salon za društ. veselice kakor tudi zborovanja.
Za obilen obisk se priporočata
Matja in Amalija Ultz.

Stenski delavni red
za stavbenike
v smislu zakona z dne 22. junija 1902, drž. zak. šte. 155, je založila
„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani
in ga prodaja po K 1.— komad.

Kdor ve razločiti dober liker od slabega, se ne da preslepiti s ponaredbami, ampak zahteva pristni

Po slabem pitju
Si bolan,
Od tega boš
Vesel, močan!

„FLORIAN“ ne slabi in ne omami,
ampak daje moč in veselje do dela.

Spretna šivilja

popolnoma izurjena se takoj sprejme.
Kje, pove „Prva anončna pisarna“.

Martin Kralj

čevljar in izdelovatelj gornjih delov
v Ljubljani, Wolfova ulica 12.
Priporoča se slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, katere izvršuje hitro, točno in solidno.

Rajmund Bizjak

urar in zlatar

TRST

Campo S. Giacomo 4.

Velika zaloga žepnih in stenskih ur, regulatorjev in budilk prvovrstnih tovarn. Velika izbira urarskih potrebščin.

Modistinja Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg
priporoča cenj. damam različne
slamnike

po najnižjih cenah. Sprejema tudi vsa popravila in jih izvršuje točno in najceneje. — Za obilen obisk 181 se priporoča
MINKA HORVAT.

V plačilne težkoče zašli trgovci in industriji

se ranžirajo

najhitreje in popolno diskretno in se v to svrhu tudi denar pre-skrbi.

Vprašanja pod „Filijalka Ljubljana“ na upravo „Dneva“.

146

Edna posebnost
likerja je

Zdravnik želodca

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izbornu upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Za K 10.—

se dobi elegantni damski prašni mantelj ali pralni kostum.

Ravnotako za K 10.— listasta ali pralna obleka za gospode.

Od K 6.— naprej pristni panama klobuki do najfinejše vrste.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

VELIKI CIRKUS
M. SCHMIDT

Danes dve
veliki predstavi
ob 4. uri pop. za tujce in družine.
Ob četrt na 9. zvečer
gala-predstava.
V ponedeljek 2. jun. ob četrt na 9.
: **senzacijski debut!!** :

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne
Ciril in Metodove šolske družbe!

Izgotovljene obleke

površnike, pelerine za moške in dečke. Fine vrhne jopice, cele obleke (kostume) in posamezna krila za ženske v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ v Ljubljani,

na vogalu Medene ulice in Pred Skofijo št. 3 (nasproti gostilne „Pri Sokolu“. — Podružnica tvrde R. Miklauc.

Velika izbira. — — Stalne nizke cene.

Bohinec & Co. - Trst

ulica delle Torri 2

(za cerkvijo sv. Antona novega).

Velikanska zaloga vsakovrstnih
izgotovljenih oblek

Cene radi selitve jako znižane.

Obleke
po
meri!

Zahtevajte cenik

PUCH-koles

1913! Edino zastopstvo **F. Čuden** Ljubljana
Prešernova ulica

Dobro cestno kolo „Courier“ K 110.—
s Torpedo prostim tekom

Fino trpežno kolo za ture „Rambler“ K 150.—
s Torpedo prostim tekom

Najboljše kolo svetovne znamke „Puch“ s Torpedo prostim tekom K 200.—

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu vljudo nanznanjam, da bom še nadalje vodila po rajnem soprogu

dimnikarsko obrt

po poslovanju svojega sina Mirko Stricel, ter se p. n. občinstvu za dosedanje zaupanje prav iskreno zahvaljujem in še nadalje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Antonija Stricel,

vdova dimnikarskega mojstra

Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.

Kolesarji! Pazite!

da ne padete v roko raznim špekulantom in ne dajte se premotiti pri nabavi kolesa od papirnatih obljub, dokler se niste ogledali mojo veliko zalogo prvovrstnih in originalnih „Es-Ka in Adler“ koles. Blagovolite si torej ogledati in prepričati se bode, da se najboljša in primerno najcenejša kupi samo

pri strogo solidni tvrdki

ANA GOREC

specijalna trgovina s kolesi in deli
Ljubljana, Marije Terezije cesta 14

(Novi svet).

Zahtevajte cenik. Največja izposojevalnica koles.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slovenski urarni in zlatarni

Alojzija Povha, Trst

ulica del Rivo šte. 26 (Sv. Jakob). Cene nizke. Bogata izbira.

Ne zamudite prilike! Pazite na naslov!

K 1000

in še več na leto

zasluži lahko vsak restavrat, kateri si nabavi iz moje velike tovarniške zaloge (edine na Kranjskem)

najnovejši in moderni, samigrajoči

PIANINO

z navljanjem na pero, brez elektrike, na katerega se tudi lahko z rokami igra.

Po dogovoru postavim sam, vsakemu imejtelju restavracije, gostilne ali kavarnu, poljubno moderni gramofon, ali godbeni avtomat, tudi zgoraj omenjeni glasovir (pianino) brezplačno v njegove prostore, kateri stroj se potem izplačuje sam z vmetanim denarjem ali pa plačam od tega denarja odstotke;

Gramofon atelje

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica šte. 5.

10.000 plošč vedno v zalogi. — Percesa in posamezna dela. — Vsakovrstne igle. — Lastna delavnica za popravila vseh vrst avtomatov in gramofonov.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivga, dobrega, pu; ljenega 2 K; boljšega 2-4 K; prima pol belega 2-80K; belega 4 K; belega puha; stega 5-10 K; vefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglatnicama, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, pravstano vitim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm široka 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnice, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S. Benisch, Dešenice 790, Češko.

Od dobrega najboljša! je še vedno izvirni Singerjev šivalni stroj

Dobl se samo v naših prodajalnah s takim izveskom in s to varstveno znamko Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Novo mesto, hiša lekarn Bergman; — Kranj, Glavni trg 119; — Kočevje, Glavni trg 79, ali pa po naših potnikih.

Otvoritev slaščičarne.

Slavnemu p. n. občinstvu vljudo nanznanjam, da sem otvoril popolnoma na novo urejeno slaščičarno

na Kongresnem trgu št. 6 (Gjudova hiša).

Postregel bodem kot dolgoleten strokovnjak z najboljšim, vedno svežim pecivom ter si prizadeval cenj. odjemalce kar najbolj zadovoljiti.

Obenem se priporočam sl. društvom in cenj. restavratem ter jim nudim znaten popust.

Vsa naročila za krste, poroke, nove maše in razne pojedine izvršil bodem kar najvestneje in po najnižjih cenah.

Z odličnim spoštovanjem **ALOJZIJ DEZMAN.**

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Fr. Kapus

Ljubljana, Marija Terezije cesta 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo

pohištvo.

Priznano solidno blago ter najnižje cene.

Zaloga otomanov divanov, žimnic

različne kakovosti; zajamčeno trpežni izdelki.

Velika izbira otroških vozičkov, vsakovrstnih slik, ogledal i t d.

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3

Slamniki, klobuki, - čepice, kravate - modno periló itd.

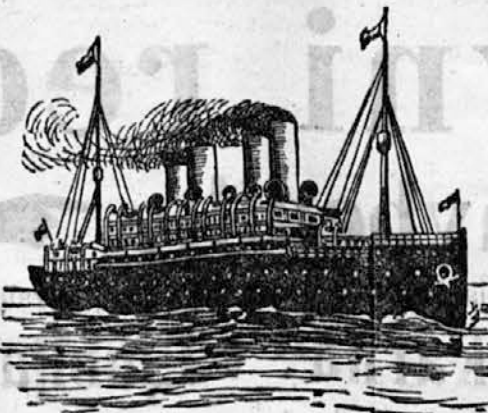
Vse športne potrebščine, - tenis, lov, turistikó in - telovadbo.

Kanadian Pacific iz Trsta v Ameriko

Nova direktna brzoparobrodna linija za potnike in razno blago

v Kanado in Zdr. države Sev. Amerike. Odhod iz Trsta v četrtek 12. junija 1913.

Brzoparniki so tako zgrajeni, da obstoji III. razred samo iz kabin ali kamrc za 2 in 4 osebe skupaj, so najmoderneje opremljene in zračne, na razpolago imajo potniki na krovu sprehajališče, jedilni in kadični salon s kompletno godbo i. t. d. Hrana je domača, izvrstna postrežba in najnižje cene. Prtljaga je do 100 kil prosta. — Vsi potniki 3. razreda so nastanjeni v kabinah in imajo vse udobnosti, zato je ta nova linija najpripravnější za potnike v Ameriko in za pošiljanje raznega blaga na vse strani Amerike.

Vsa tozadevna pojasnila daje točno in brezplačno koncesionirana potovalna pisarna

ED. ŠMARDA v Ljubljani Dunajska c. 18
v hiši „Kmetске posojilnice“.